

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ცესკო
საერთაშორისო საარჩევნო
აშოფრთხილება

საპარლამენტო სისტემების
განვითარების, რეფორმებისა და
სწავლების ცენტრი

საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სახელმძღვანელო ინსტრუქცია

სერაჟინოვო დსრაყას რასდსაძირი ასრასსერი იჩრეზიჩვი რირასი

მუნიციპალიტეტის
წარმომადგენლობითი
ორგანოს – საკრებულოსა
და თვითმმართველი
ქალაქის/თვითმმართველ
ი თემის მერის 2017 წლის
21 ოქტომბრის არჩევნები

სილსიგიაქიტის
სერკაყაგვიცყასას მარმსი`
სასრეჩილი (აქაყასილ) ს
ჩსსასკაოაქარქილ
ქაღაქი/ჩსსასკაოაქარქილ
ჩამაქსქი ქაღაქაქის
(ჩამაქსქაქის) 2017
ქაქასსი ჩიქიტმქერი 21-ჩ
ღსთიოქილსსს

ՏԵՂԱՍԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ
ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ՀՐԱՀԱՆԳ

«Հաստատված է ԿԸՀ-ի 2017 թվականի օգոստոսի 25-ի N41/2017 որոշումով:

Ներկայացված «Ուղեցույց հրահանգը» հատկացված է Մունիցիպալիտետի մարմինների 2017 թվականի հոկտեմբերի 21-ի ընտրությունների համար տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների ուսուցման նպատակով: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունների և գործունեության կարգի հետ կապված օրենսդրական կարգավորումներին ամբողջական տեսքով ծանոթանալու համար տեսն՝ք «Վրաստանի ընտրական օրենսգիրք» Վրաստանի օրգանական օրենքը և ԿԸՀ-ի համապատասխան իրավական ակտերը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ I. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԸ ԵՎ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ 7

Գլուխ I. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը 8

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը 8

Գլուխ II. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատելու կարգը 9

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց լիազորությունները 9

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործառնության կարգը 10

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտերը 12

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստին կարգադրությունների ընդունման կարգը 12

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ներգրավվածությունը և սահմանափակումները
նախընտրական քարոզչության/քարոզարշավի մեջ 12

ՄԱՍ II. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ 13

Գլուխ I. Ընտրողների ցուցակներ 14

Ընտրողների միասնական ցուցակի տվյալների վերստուգումը 14

Ընտրողների հատուկ ցուցակ 15

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուսիի ցուցակի ձևավորման կարգը 15

Ընտրողի թերթիկ 16

Գլուխ II. Ընտրական փաստաթղթերի ստացումը, քվեարկության շենքի կազմակերպումը 17

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի և պարագաների ստացումը 18

Ընտրական փաստաթղթերի, անհրաժեշտ պարագաների հանձնման-ընդունման ակտը 19

Քվեարկության շենքի կահավորումը 20

ՄԱՍ III. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ 21

Գլուխ I. Ընտրական տեղամասը բացելը, մինչև քվեարկությունն սկսելն

անցկացվելիք ընթացակարգերը 22

Ընտրական տեղամասը բացելը 22

Քվեարկության շենքում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք 22

Դիտորդի, ընտրական սուբյեկտի և զանգվածային լրատվամիջոցի ներկայացուցչի իրավական վիճակը 23

Ընտրական տեղամասը բացվելուց մինչև քվեարկությունն սկսվելն անցկացվելիք ընթացակարգերը 23

Գլուխ II. Քվեարկության գործընթացը 31

Քվեարկության անցկացումը 31

Քվեարկության օրը կարգուկանոնի պահպանումը քվեարկության շենքում և նրա հարող տարածքում 37

Քվեարկության գործընթացի ժամանակավոր ընդհատումը 38

Քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների հաշվառումը 38

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուսիի միջոցով քվեարկումը 39

Գլուխ III. Ընտրական տեղամասը փակելը, քվեարկության արդյունքների ամփոփումը	41
Ընտրական տեղամասը փակելը	41
Ընտրական տեղամասի կազմակերպումը՝ ձայները հաշվելու գործընթացի համար	42
Մինչև քվեատուփը բացելն անցկացվելիք ընթացակարգերը	44
Ընտրողների ցուցակների, վնասված և չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների զմռսակնքումը	44
Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը բացելը	45
Հիմնական քվեատուփը բացելը	46
Ընտրական քվեաթերթիկների տեսակավորումը	47
Ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելը	49
Ընտրական քվեաթերթիկների զմռսակնքումը	49
Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների կազմումը	50
Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության հրապարակայնությունը	51
Գրանցամատյանը փակելը, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի զմռսակնքումը, ընտրական փաստաթղթերի փոխանցումը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին	51

ՄԱՍ IV. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ/ ԲՈՂՈՔՆԵՐԸ

Գլուխ I. Քվեարկության օրվա դիմումների/բողոքների գրանցումը	54
Քվեարկության օրվա դիմումներում/բողոքներում անճշտությունների որոշման կարգը	55

ԳԼՈՒԽ II. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԻՆ/ԲՈՂՈՔՆԵՐԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔՈՒՄԸ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №1. Ընտրական հանձնաժողով ներկայացված դիմումի/բողոքի ռեկվիզիտները	57
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №2 Տեղեկանք դիմումի/բողոքի գրանցման մասին	58
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները	59
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №4. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի լիազորությունները քվեարկության օրը	67
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №5. Հանձնաժողովի՝ ընտրողների հոսքը կարգավորող անդամի գործառույթները	71
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №6. Հանձնաժողովի՝ ընտրողների գրանցումն իրականացնող անդամի գործառույթները	72
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №7. Հանձնաժողովի՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող անդամի գործառույթները	74
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №8. Հանձնաժողովի՝ քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող անդամի գործառույթները	76
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №9. Լուսանկարահանումը և տեսանկարահանումը ընտրատեղամասում	77

ՄԱՍ I

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԸ ԵՎ
ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

ԳԼՈՒԽ I. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը բաղկացած է 13 անդամից

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 24.1,2,4. հոդված 29.9)

- ▶ 6 անդամ մրցույթի հիման վրա ընտրվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից,
- ▶ 7 անդամ նշանակվում է կուսակցությունների կողմից:

Արգելվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին ետ կանչել քվեարկության օրվանից 15 օր առաջ (6 հոկտեմբերի):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Ընտրական հանձնաժողովի անդամն իրեն նշանակող/ընտրող սուբյեկտի ներկայացուցիչը չէ: Նա իր գործունեության մեջ ազատ է և ենթարկվում է միայն Վրաստանի Սահմանադրությանը, Օրենքին և համապատասխան իրավական ակտերին (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.21):

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 5)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է համապատասխան հանձնաժողովի անդամ նշանակվելու/ընտրվելու պահից.

- ▶ մասնակցել հանձնաժողովի ամենօրյա գործունեությանը,
- ▶ մասնակցել հանձնաժողովի անդամների որակավորման բարձրացման նպատակով Վրաստանի ընտրական վարչության/ուսումնական կենտրոնի կողմից կազմակերպված դասընթացներին և թրեյնինգներին/աշխատաժողովներին,
- ▶ կանոնավոր կերպով մասնակցել հանձնաժողովի նիստերին և մասնակցել հանձնաժողովի կողմից իրականացվելիք ընտրական միջոցառումներին,
- ▶ նիստից հարգելի պատճառով բացակայելու դեպքում տեղեկացնել այդ մասին հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին կամ հանձնաժողովի քարտուղարին,
- ▶ ժամանակին կատարել հանձնաժողովի նախագահի կողմից հանձնարարված պարտականությունները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից տվյալ հանձնարարությունները չկատարելը վերադաս ընտրական հանձնաժողովի կողմից կարող է քննարկվել որպես կարգապահական խախտում և դառնալ նրա հանդեպ կարգապահական պատասխանատվության կիրառման հիմք:

ԳԼՈՒԽ II. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՂԵԿԱՎԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձինք են.

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 25.1).

- ▶ հանձնաժողովի նախագահը,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը,
- ▶ հանձնաժողովի քարտուղարը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.15, հոդված 27.1).

- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում կատարում է լրիվ վարչական գործառնություններ,
- ▶ հրավիրում է և վարում հանձնաժողովի նիստը,
- ▶ ընդունում է կարգադրություն՝ խախտողին ընտրական հանձնաժողովի շենքից վտարման մասին,
- ▶ ընդունում է և բաժանում հանձնաժողովի մոտից ընտրական փաստաթղթերը և գրագրությունը,
- ▶ անձամբ է պատասխանատու ընտրական փաստաթղթերի և գույքի պահպանման/տրամադրման համար,
- ▶ ընտրական վարչության կանոնակարգին համապատասխան, հանձնարարություն է տալիս հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին և հանձնաժողովի այլ անդամներին,
- ▶ քվեարկության օրը կազմակերպում է հանձնաժողովի անդամների միջև գործառնությունների վիճակահանությամբ բաշխումը,
- ▶ պատասխանատու է ընտրական տեղամասի շենքում կարգուկանոնի պահպանման համար,
- ▶ պարտավոր է արգելել մուտքը քվեարկության շենք՝ այստեղ գտնվելու իրավունք ունեցող այն անձանց, ովքեր չունեն համապատասխան կրճախանքներ,
- ▶ քվեարկության արդյունքներն ամփոփելուն պես, վերադաս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին է փոխանցում բոլոր տեսակի ընտրական փաստաթղթերը,
- ▶ իրականացնում է Վրաստանի ընտրական օրենսդրությամբ շնորհված այլ լիազորություններ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.2).

- ▶ կատարում է հանձնաժողովի նախագահի պարտականություններ, եթե հանձնաժողովը չունի նախագահ, կամ նախագահը չի կարող կատարել իր պարտականությունները,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությամբ իրականացնում է հանձնաժողովի նախագահի որոշակի լիազորություններ (կարգադրությամբ ճշգրիտ կերպով պետք է սահմանվեն շնորհված լիազորությունների շրջանակները և ժամկետը):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.3).

- ▶ պատրաստում է հանձնաժողովի նիստի օրակարգը և կարգադրությունների նախագծերը,
- ▶ պատասխանատու է հանրային տեղեկատվության տրամադրման համար,
- ▶ կազմում է հանձնաժողովի նիստերի արձանագրությունները, այդ թվում՝ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը,
- ▶ իրականացնում է սույն Օրենքով շնորհված այլ լիազորություններ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը բաց է: Դրան ներկա գտնվելու իրավունք ունեն միայն

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.15).

- ▶ ԿԸՀ-ի և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները,
- ▶ ԿԸՀ-ի և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցիչները,
- ▶ ԿԸՀ-ի աշխատակազմի աշխատակիցները,
- ▶ ԿԸՀ-ում կամ/և համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում հավատարմագրված լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները,
- ▶ համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում ընտրական սուբյեկտների մեկական ներկայացուցիչ,
- ▶ ԿԸՀ-ում կամ/և համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում գրանցված տեղական դիտորդ կազմակերպությունների մեկական դիտորդ,
- ▶ միջազգային կազմակերպությունների երկու դիտորդ (թարգմանչի հետ):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքին խանգարելու և կարգուկանոնը խախտելու դեպքում, խախտողին (այդ թվում, հանձնաժողովի անդամին) նիստից հեռացնելու հարցի վերաբերյալ որոշումը կայացնում է ընտրական հանձնաժողովը, ինչը նշվում է նիստի արձանագրության մեջ:
- ▶ Խախտողին ընտրական հանձնաժողովի նիստից հեռացնելը ենթադրում է նաև նրա վտարում ընտրական հանձնաժողովի/քվեարկության շենքից:

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 11)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում վարում են գրանցամատյան, որը վարելու համար պատասխանատու է հանձնաժողովի քարտուղարը:

Գրանցամատյանը բաղկացած է երկու մասից.

I. Մտից փաստաթղթեր

Հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է, փաստաթղթեր (դիմում, բողոք, տեղեկանք) ստանալիս, գրանցամատյանում գրանցել մտից փաստաթղթերը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Փաստաթուղթը/դիմումը ընդունելուց և գրանցամատյանում համապատասխանաբար գրանցելուց հետո, հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է տրամադրել տեղեկանք (տե՛ս՝ Հավելված N2), որում նշվում է փաստաթղթի/դիմումի ընդունման ամսաթիվը, ամիսը, տարեթիվը և ճշգրիտ ժամանակը, նաև՝ մատյանում դրան շնորհված գրանցման համարը: Տվյալ տեղեկանքը հանձնաժողովի քարտուղարը պետք է վավերացնի ստորագրությամբ (*Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 11.5*):

II. Ելից փաստաթղթեր

Հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է փաստաթղթի տրամադրումը գրանցել գրանցամատյանի ելից փաստաթղթերի բաժնում:

Ընտրական փաստաթղթերը հասանելի են բոլորի համար, բացառությամբ Վրաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի: Ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է ընտրական փաստաթղթերը և ընտրությունների մասին տեղեկատվությունը, դրանք պահանջելուց հետո, 2-օրյա ժամկետում ծանոթացնել բոլոր շահագրգիռ անձանց: Եթե տվյալ տեղեկատվության տրամադրումն ավել ժամանակ է պահանջում, հանրային տեղեկատվության տրամադրումն իրականացվում է Վրաստանի ընդհանուր վարչական օրենսգրքով սահմանված կարգով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի/հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը և քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության պատճենները, պահանջելու դեպքում, տրամադրվում են անհապաղորեն:

Գրանցամատյանը փակվում է յուրաքանչյուր օրվա ժամը 18:00-ին, բացառությամբ քվեարկության օրվա: Գրանցամատյանի երկու մասերում էլ, վերջին գրանցումից հետո, գրվում է՝ «Գրանցամատյանը փակված է» և նշվում է փակման ամսաթիվը, ամիսը, տարեթիվը և ճշգրիտ ժամանակը: Այս նշումը հանձնաժողովի քարտուղարը վավերացնում է ստորագրությամբ: Գրանցամատյանը փակելուց հետո արգելվում է նույն ամսաթիվով լրացուցիչ գրանցել որևէ փաստաթուղթ (*Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 11.15*):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության օրը գրանցամատյանը վարում են ողջ ընտրական գործընթացին զուգահեռ: Քվեարկության օրվա բոլոր ընթացակարգերն ավարտվելուց և համապատասխան ընտրական փաստաթղթերի գրանցումից հետո գրանցամատյանը փակվում է հանձնաժողովի քարտուղարի և նախագահի ստորագրություններով և վավերացվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքով:

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտերն են.

(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 6):

- ▶ հանձնաժողովի կարգադրությունը,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը,
- ▶ քվերակության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը պետք է ձևակերպվի նրա ընդունման պես, և ոչ ուշ, քան երկրորդ օրը փակցվի ընտրատեղամասում աչքի ընկնող տեղում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը ստորագրում է հանձնաժողովի նախագահը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 30.4, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 6.3-4*):

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԻՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության նախագիծը պատրաստում է հանձնաժողովի քարտուղարը (Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 9.4): Հանձնաժողովի կարգադրությունն ընդունված է համարվում, եթե նրան կողմ է քվեարկել հանձնաժողովի նիստին ներկա գտնվողների մեծ մասը, սակայն ոչ պակաս, քան հանձնաժողովի լրիվ կազմի մեկ երրորդը (ոչ պակաս, քան 5 անդամ): Ձայների հավասար բաշխման դեպքում որոշիչ է համարվում հանձնաժողովի նիստի նախագահի ձայնը, բացառությամբ հաստիքային հարցերով որոշումներ ընդունելիս (ոչ պակաս, քան 7 ձայն) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.4-5*):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրությունը ստորագրում են հանձնաժողովի նիստի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը: Հանձնաժողովի կարգադրությունը հենց հաջորդ օրը փակցվում է ընտրական տեղամասում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 26.3, հոդված 30.4, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 6.4*):

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԵՐԳՐԱՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄՆԵՐԸ ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈՉՉՈՒԹՅԱՆ/ՔԱՐՈՉԱՐՇԱՎԻ ՄԵՁ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության շենքում, բոլորի համար տեսանելի տեղում փակցնում է թեկնածուների ցուցակները և կուսակցական ցուցակները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 58.4.դ, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 8.2.գ*):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրական հանձնաժողովի անդամին արգելվում է մասնակցել ընտրական քարոզչությանը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 45.4.ա*):

ՄԱՍ II

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

ԳԼՈՒԽ I. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ ԵՎ ՆՐԱ ՀՐԱՊԱՐԱԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 31)

Ընտրողների միասնական ցուցակի մեջ ընդգրկվում են ընտրողի մասին հետևյալ տվյալները.

- ▶ ազգանուն, անուն,
- ▶ ծննդյան ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվ,
- ▶ հասցեն (ըստ Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հավաստող վկայականի կամ Պետական ծառայությունների զարգացման գործակալության տվյալների բազայի),
- ▶ Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարը,
- ▶ փաստացի բնակման վայրը (Վրաստանի բնագավթված տարածքից հարկադրաբար վերաբնակեցված անձի, առանց հասցեի նշման հաշվառված անձի համար, ըստ բնակման վայրի հաշվառումից հանված անձի, նաև այն անձի համար, որի հաշվառումը ուժը կորցրած է հայտարարված, Պետական ծառայությունների զարգացման գործակալության որոշմամբ, նշվում է ժամանակավոր բնակման հասցեն, ուրիշ պետությունում գտնվող անձի համար նշվում է՝ «Հյուպատոսական հաշվառման է», իսկ եթե նման անձը չի վերցված հյուպատոսական հաշվառման՝ «Գտնվում է օտար երկրում»),
- ▶ ընտրողների միասնական ցուցակի մեջ հաշվառման ամսաթիվը, ամիսը, տարեթիվը,
- ▶ լուսանկար (Պետական ծառայությունների զարգացման գործակալության տվյալների էլեկտրոնային բազայում եղած ամենանոր լուսանկարը՝ թվանշանային տարբերակով),
- ▶ սեռը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին ոչ ուշ, քան նրա առաջին հավաքվելու օրը, փոխանցվում է ԿԸՀ-ի կողմից վավերացված ընտրողների միասնական ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը, իսկ մինչև քվեարկությունը, **ոչ ուշ, քան երկու օր առաջ** (19 հոկտեմբերի) փոխանցվում են ցուցակների վերջնական տարբերակները.

- ▶ ընտրական հանձնաժողովի համար հատկացված տարբերակը (սեղանին դնելու ցուցակ լուսանկարներով),
- ▶ հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատին փակցնելու ցուցակ, առանց լուսանկարների):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է ընտրողների ցուցակների հետ կապված բոլորի ներկայացման Օրենքով սահմանված կարգը, հանձնաժողովի հենց առաջին հավաքման օրը, աչքի ընկնող տեղում փակցնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի և քվեարկության շենքերում (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 34)
- ▶ Պատին փակցնելու ցուցակի նախնական տարբերակը պետք է հանվի և նույն տեղում փակցվի ճշգրտված տարբերակը:
- ▶ Թույլ չի տրվում սեղանի ցուցակը և նրա պատճենը տրամադրել հանրային տեղեկատվության տեսքով, ինչպես նաև՝ տվյալ ցուցակի լուսանկարահանումը և տեսանկարահանումը:

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԻ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՎԵՐՍՏՈՒԳՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 26.2.բ)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը.

- ▶ ստուգում է ընտրողների միասնական ցուցակի ճշգրտությունը. սխալների և անճշտությունների հայտնաբերման դեպքում, ոչ ուշ, քան հաջորդ օրը, սակայն ոչ ուշ, քան ընտրությունների օրվանից 18 օր առաջ (3 հոկտեմբերի), ցուցակում փոփոխություն ընդգրկելու մասին առաջարկով դիմում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին,
- ▶ ընտրողների ցուցակների հետ կապված մտից դիմումներն (կցված փաստաթղթերով՝ այսպիսինի գոյության դեպքում) անհապաղորեն փոխանցում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒԿ ՑՈՒՑԱԿ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 32)

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվանից 3 օր առաջ (18 հոկտեմբերի) կազմում է և կարգադրությամբ հաստատում ընտրողների հատուկ ցուցակը, և նույն հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրությամբ անհապաղորեն փոխանցում համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին: Ընտրողների հատուկ ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը) փակցվում է քվեարկության շենքում աչքի ընկնող տեղում:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին փոխանցում է նաև տեղեկատվություն ընտրական վարչության այն ծառայողների մասին, որոնք ընտրական հանձնաժողովներում գործունեության պատճառով քվեարկության օրը չեն կարող ընտրություններին մասնակցել ըստ իրենց գրանցման վայրի: Հատուկ ցուցակի մեջ ընտրողի գրանցման դեպքում, ընտրողների միասնական ցուցակում նրա ազգանվան երկայնքով, «փաստացի դրություն» սյունակում պետք է արվի գրառում «հանձնաժողովի անդամ է»:

Եթե քվեարկության օրը, ընտրություններին մասնակցելու պահանջով, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին դիմում է ընտրող, որն ընտրությունների օրվանից ոչ ուշ, քան 18 օր առաջ (3 հոկտեմբերի) չի հասցրել դիմել հանձնաժողովին՝ ցուցակում հաշվառման պահանջով **(Ժամանել է արտասահմանից, դուրս է գրվել հիվանդանոցից, ազատվել է ազատազրկման հիմնարկությունից)**, համապատասխան փաստաթղթերի (սահմանի հատման մասին գրառում անձնագրում, տեղեկանք ստացիոնար բուժհաստատությունից, տեղեկանք ազատազրկման հիմնարկությունից ազատվելու վերաբերյալ) ներկայացման դեպքում նրան հատուկ ցուցակում կհաշվառի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը և ընտրողների ցուցակին կկցի ներկայացված փաստաթղթերի ֆոտոպատճենները (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 31.12):

Այն դեպքում, եթե ընտրողի կողմից ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթում չի նշված գրանցման հասցեն, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կապվում է ԿԸՀ-ի թեժ գծի հետ, 032-251 00 51 հեռախոսահամարով:

ՇՐՋԻԿ (ՏԵՂԱՓՈԽԱՎՈՂ) ԲՎԵԱՏՈՒՓԻ ՑՈՒՑԱԿԻ ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդվածներ 33-34)

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի ձևավորման համար պատասխանատու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը: Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը կազմվում է ընտրողների միասնական և հատուկ ցուցակների հիման վրա:

Ընտրողին շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ ընդգրկում են, եթե.

- ▶ առողջական վիճակի պատճառով չի կարող գնալ քվեարկության շենք (նման ընտրողների թիվը չպետք է գերազանցի ընտրական տեղամասում ընտրողների ընդհանուր ցուցակի մեջ առկա ընտրողների 3 տոկոսը: Նշված քանակը լրանալուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է յուրաքանչյուր նոր մտից դիմումի մասին անհապաղորեն տեղեկացնել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին և սպասել համապատասխան ցուցումների),
- ▶ գտնվում է ընտրական տեղամասի տարածքում, սակայն դժվար հասանելի վայրում (այսպիսի դեպքում երաշխավորվում է խորհրդատվություն անցնել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի մոտ),

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկելու պահանջով ընտրողը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին գրավոր կամ հեռախոսային հաղորդագրությամբ դիմում է քվեարկության օրվանից գոնե 2 օր առաջ (18 հոկտեմբերի): Հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցամատյանում գրանցում է ընտրողի գրավոր դիմումը կամ հեռախոսային բանավոր հայտարարությունը և նշում հեռախոսային հաղորդագրությունը ստանալու ճշգրիտ ժամանակը, հեռախոսահամարը, ընտրողի անունը, ազգանունը, անձնական համարը և այն հասցեն, ուր ընտրողը պահանջում է տանել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը: Եթե այդ հասցեն դուրս է այն ընտրական տեղամասի տարածքի սահմաններից, որտեղ հաշվառված է ընտրողը, նրան պարզաբանում են, որ ինքը չի ընդգրկվում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփով քվեարկողների ցուցակի մեջ:

- ▶ բուժման նպատակով պառկած է հիվանդանոցում կամ այլ ստացիոնար բուժհաստատությունում, և այդտեղ չի բացվում ընտրական տեղամաս (քվեարկության օրը ստացիոնար բուժհաստատությունում գտնվող ընտրողի մասին տեղեկությունը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 2 օր առաջ փոխանցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին),
- ▶ գտնվում է վարչական կալանքի մեջ,
- ▶ գտնվում է կալանքի մեջ,
- ▶ զինծառայող է, ծառայում է պետական սահմանի վրա տեղակայված զորամասում, որը ընտրատեղամասից հեռու է գտնվում,
- ▶ ծառայում է Վրաստանի պատիժների իրականացման և պրոբացիայի նախարարության բժշկական դեպարտամենտում, պատիժների իրականացման դեպարտամենտում կամ պատիժների իրականացման հիմնարկում և աշխատանքային պայմանների պատճառով չի կարող լքել աշխատատեղը,
- ▶ Վրաստանի պաշտպանության նախարարության, Վրաստանի ներքին գործերի նախարարության, Վրաստանի պատիժների իրականացման և պրոբացիայի նախարարության, Վրաստանի պետական անվտանգության ծառայության, Վրաստանի հետախուզական ծառայության և Պետական պաշտպանության հատուկ ծառայության զինծառայող է կամ հատուկ կոչում ունեցող անձ և քվեարկության շրջանում առանձնահատուկ ծառայողական պայմանների կամ առողջական վիճակի պատճառով չի կարող հեռանալ աշխատատեղից:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում ընդգրկվելիք ընտրողների մասին տեղեկատվությունը անհապաղորեն պետք է փակցվի քվեարկության շենքում աչքի ընկնող տեղում:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ (սեղանի ցուցակի մեջ) ընդգրկվում են ընտրողի մասին նույն տվյալները, որոնք կան ընտրողների ընդհանուր ցուցակի մեջ, բացառությամբ նրա լուսանկարի, և լրացուցիչ նշվում է նրա ցուցակային համարը ընտրողների միասնական կամ հատուկ ցուցակում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 33.5*):

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը, որն ընդգրկում է շարժական քվեատուփի ցուցակի սեղանի տարբերակի տվյալները, բացառությամբ ընտրողի անհատական համարի), այն կազմելուն պես, փակցվում է քվեարկության շենքում, բոլորի համար տեսանելի տեղում:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը (պատի և սեղանի) վավերացվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ ընտրողին ընդգրկելու դեպքում, ընտրողների միասնական և հատուկ ցուցակներում նրա ազգանվան դիմաց, «Փաստացի վիճակ» սյունակում պետք է արվի գրառում՝ «Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփ:
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները, ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները և դիտորդներն իրավունք ունեն վերստուգել շարժական քվեատուփի միջոցով քվեարկում պահանջելու հիմնավոր լինելը, և մինչև ընտրությունների օրը, ցանկացած ժամանակ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացնել համապատասխան անձանց շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում ընդգրկելու նպատակահարմարության հարցը: Տվյալ հարցի հետ կապված որոշումն ընդունում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը: (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 33.3*)

ԸՆՏՐՈՂԻ ԹԵՐԹԻԿ

(*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 35*)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրավագոր է քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 2 օր առաջ (19 հոկտեմբերի) ընտրական տեղամասի տարածքում հաշվառված և ընտրողների ընդհանուր ցուցակի մեջ ընդգրկված բոլոր ընտրողներին փոխանցել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ստացած ընտրողների թերթիկները:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները հանձնաժողովի քարտուղարին պետք է վերադարձնեն այն ընտրողների թերթիկները, որոնք չեն կարողացել բաժանել ընտրողներին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրողի թերթիկ չստանալը քվեարկության մասնակցելու իրավունքի սահմանափակման հիմք չէ:

ԳԼՈՒԽ II. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄԸ, ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՇԵՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՑ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության նախապատրաստման և նրա անցկացման նպատակով ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ստանում է.

Ընտրական փաստաթղթեր.

- ▶ միասնական ընտրացուցակի վեջնական տարբերակը (պատի և սեղանի),
- ▶ հատուկ ընտրացուցակ (պատի և սեղանի),
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (պատի և սեղանի) ձևաթղթեր,
- ▶ ընտրողների թերթիկներ,
- ▶ ընտրական քվեաթերթիկների նոթատետրեր,
- ▶ հատուկ ծրարներ,
- ▶ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը (այսպես կոչված թելակարված գիրք),
- ▶ ստուգողական թերթեր,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններ և ուղղումներ անելու արձանագրության ձևաթղթեր,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններ:

Ընտրական պարագաներ.

- ▶ հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) թափանցիկ քվեատուփեր,
- ▶ քվեատուփերի կնիքներ,
- ▶ քվեարկության խցիկներ (անհրաժեշտության դեպքում պետք է նախատեսվի սահմանափակ հնարավորություններով անձանց համար հարմարեցված քվեախցիկ),
- ▶ նշմարման հեղուկ և նշմարումը ստուգող հատուկ սարք (ուլտրամանուշակագույն լապտեր),
- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը,
- ▶ գրանցումն իրականացնողների կնիքները (գրանցումն իրականացնողների քանակին համապատասխան),
- ▶ պատճենահան մեքենա,
- ▶ թանաքի բարձիկներ,
- ▶ խոշորացնող ոսպնյակ՝ կարճատես ընտրողների համար, և հատուկ շրջանակ՝ կույր ընտրողների համար:

Ընտրությունների անցկացման համար անհրաժեշտ այլ նյութեր.

- ▶ թեկնածուների ցուցակներ,
- ▶ կուսակցական ցուցակներ,

- ▶ ընտրական քվեաթերթիկների լրացման հրահանգ,
- ▶ քաղվածք Օրենքից, թե որ դեպքում է ընտրական քվեաթերթիկն անվավեր,
- ▶ ընտրական փաստաթղթերի փաթեթավորման ծրարներ:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ, ԱՆՀՐԱԺԵԾՑ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՀԱՆՁՆՄԱՆ-ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԱԿՏԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.1.դ, հոդված 63.6)

Հանձնաժողովի նախագահը, կամ հանձնաժողովի նախագահի կարգադրության հիման վրա՝ նախագահի տեղակալը, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթեր ստանալու համար պատասխանատու անձն է, իսկ ընտրական փաստաթղթերի պահպանման և ըստ նշանակման տրամադրման համար պատասխանատու անձինք են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը ընտրական քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները քվեարկությունը սկսվելուց ոչ ուշ, քան 12 ժամ առաջ փոխանցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 63.9):

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները փոխանցելիս երկու օրինակով կազմվում է հանձնման-ընդունման ակտ, որում նշվում է (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 63.10).

- ▶ դրանք փոխանցող և ընդունող հանձնաժողովների անվանումները,
- ▶ հատուկ ծրարների թիվը,
- ▶ քվեաթերթիկների տեսակը,
- ▶ քվեաթերթիկների նոթատետրերի թիվը (դրանց համարների և քվեաթերթիկների համարների մատնանշմամբ),
- ▶ դրանք հատկացնող և ընդունող անձանց ինքնությունը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մինչև ընդունման-հանձնման ակտի ձևակերպումը ընդունող և հատկացնող անձինք ստուգում են քվեաթերթիկների ռեկվիզիտների ճշտությունը և քվեաթերթիկների ու հատուկ ծրարների քանակի համապատասխանությունը ընդունման-հանձնման ակտում տեղ գտած տվյալների հետ: Դրանից հետո քվեաթերթիկները կրկին կնքվում են, ինչը կողմերը հավաստում են ստորագրություններով:

Ընդունման-հանձնման ակտը ստորագրում են ընտրական փաստաթղթերը հատկացնող և ընդունող անձինք: Հանձնման-ընդունման ակտի մեկ օրինակը մնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում, մյուսը՝ փոխանցվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին: Ընդունման-հանձնման ակտը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է գրանցամատյանի մտից փաստաթղթերի բաժնում: Ընդունման-հանձնման ակտը հանրային տեղեկատվություն է:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՇԵՆՔԻ ԿԱՀԱՎՈՐՈՒՄԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են, քվեարկության ընթացակարգերի անցկացման նպատակով, Օրենքով սահմանված կանոնների պահպանմամբ, քվեարկության սկզբից առնվազն մեկ օր առաջ կահավորել քվեարկության շենքը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պետք է կահավորի (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 58.4.ա-գ*).

- ▶ ընտրողների գրանցման սեղանները,
- ▶ յուրաքանչյուր 500 ընտրողի համար առնվազն մեկ քվեախցիկ, որտեղ պետք է լինի մեկ գրիչ,
- ▶ սեղան՝ հատուկ ծրարների համար (պետք է դրված լինի քվեատուփին մոտ),
- ▶ սարքին, չկնքված քվեատուփեր:

Քվեարկության շենքում թափանցիկ քվեատուփը բոլորի համար տեսանելի տեղում այնպես պետք է լինի տեղադրված, որ ընտրողն, առանց խոչընդոտի, մոտենա նրան և հատուկ ծրարը նրա մեջ գցելուց հետո, անհապաղորեն հեռանա ընտրատեղամասից:

Քվեարկության շենքում բոլորի համար տեսանելի տեղում պետք է փակցված լինեն (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 58.4.դ, 58.5*).

- ▶ միասնական ընտրացուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
- ▶ հատուկ ընտրացուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
- ▶ կուսակցական ցուցակները,
- ▶ թեկնածուների ցուցակները,
- ▶ ԿԸՀ-ի կողմից սահմանված՝ ընտրական քվեաթերթիկների լրացման կարգը,
- ▶ քաղվածք Օրենքից, թե որ դեպքում է ընտրական քվեաթերթիկն անվավեր,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունը/արձանագրությունները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե ընտրական քվեաթերթիկի մեջ ներառված որևէ ընտրական սուբյեկտ այլևս չի մասնակցում ընտրություններին, այդ մասին հայտարարություն պետք է փակցվի բոլորի համար տեսանելի տեղում՝ քվեարկության շենքում, և գաղտնի քվեախցիկներում:

ՄԱՍ III

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ

ԳԼՈՒԽ I. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԸ ԲԱՑԵԼԸ, ՄԻՆՉԵՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ՍԿՍԵԼՆ ԱՆՑԿԱՑՎԵԼԻՔ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԸ ԲԱՑԵԼԸ

Ընտրատեղամասը բացվում է քվեարկության օրը, ժամը 7⁰⁰-ին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե պարզվում է, որ այդ պահի համար տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների թիվը պակաս է յոթից, տվյալ տեղեկությունն անհապաղորեն հաղորդվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին, որն անհապաղորեն կայացնում է համապատասխան որոշում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են քվեարկության օրվա ընթացքում կրել իրենց համար հատկացված հատուկ համազգեստ: Տվյալ պահանջի չկատարումը վերադաս ընտրական հանձնաժողովի կողմից կքննարկվի որպես կարգապահական խախտում, և կարգապահական կոմիտեի կողմից կարգապահական պատասխանատվության ենթարկման հիմք կհանդիսանա:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՇԵՆՔՈՒՄ ՆԵՐԿԱ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

Քվեարկության շենքում ներկա գտնվելու իրավունք ունեն (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.16, հոդված 39.3,6, հոդված 42.5, հոդված 44.5*).

- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները,
- ▶ վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամները/ներկայացուցիչները,
- ▶ համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում գրանցված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչը (ոչ ավելի, քան միևնույն ընտրական սուբյեկտի 1 ներկայացուցիչ),
- ▶ գրանցված տեղական դիտորդական կազմակերպության դիտորդները (ոչ ավելի, քան միևնույն տեղական դիտորդական կազմակերպության 1 դիտորդ),
- ▶ գրանցված միջազգային կազմակերպության դիտորդները (ոչ ավելի, քան միևնույն միջազգային կազմակերպության 2 դիտորդ (հնարավոր է, որ նրանց ուղեկցի թարգմանիչ),
- ▶ լրատվամիջոցների հավատարմագրված ներկայացուցիչները (մամուլի և զանգվածային լրատվության միևնույն միջոցի ոչ ավելի, քան 3 ներկայացուցիչ):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Քվեարկության շենքում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձինք անպայման պետք է կրեն իրենց ու լինելը և կարգավիճակը հավաստող կրծքանշան (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.17*):
- ▶ Ընտրական սուբյեկտի (ընտրություններին ինքնուրույն մասնակցող կուսակցության, ընտրական դաշինքի, ընտրողների նախաձեռնող խմբի) ներկայացուցիչն ընտրական սուբյեկտին ներկայացնում է միայն այն ընտրական հանձնաժողովի հետ հարաբերության մեջ, որում նա ունի գրանցում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 42.1*):
- ▶ Որպես ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչ չի կարող նշանակվել նույն կամ այլ ընտրական սուբյեկտի կողմից ներկայացված թեկնածու (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 42.2²*):

ԳԻՏՈՐԴԻ, ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍՈՒԲՅԵԿՏԻ ԵՎ ՉԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ԼՐԱՏՎԱՄԻՋՈՑԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 41)

Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչն իրավունք ունի.

- ▶ քվեարկության օրը ցանկացած ժամանակ գտնվել քվեարկության շենքում, առանց սահմանափակման տեղաշարժվել ընտրական տեղամասի տարածքում և ազատ, առանց խոչընդոտի դիտարկել քվեարկության գործընթացի բոլոր փուլերը ցանկացած տեղից,
- ▶ քվեարկության օրը ցանկացած ժամանակ փոխարինել իրեն ներկայացնող կազմակերպության գրանցված այլ ներկայացուցչի:

Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի և զանգվածային լրատվամիջոցի ներկայացուցիչը իրավունք չունի.

- ▶ միջամտել ընտրական հանձնաժողովի գործառույթներին և գործունեությանը,
- ▶ ներգործել ընտրողների ազատ կամարտահայտման վրա,
- ▶ քարոզել ընտրողին որևէ ընտրական սուբյեկտի օգտին կամ ի վնաս որևէ սուբյեկտի,
- ▶ կրել որևէ ընտրական սուբյեկտի խորհրդանշանը և նշանը:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԸ ԲԱՑՎԵԼՈՒՑ ՄԻՆՉԵՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ՍԿՍՎԵԼՆ ԱՆՑԿԱՑՎԵԼԻՔ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

Ընտրատեղամասը բացվելուց մինչև քվեարկությունը սկսվելն ընթացակարգերն անց են կացվում հետևյալ հաջորդականությամբ (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61-62):

- I Ընտրական տեղամասը բացվելուն պես բացվում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյան (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2ա):

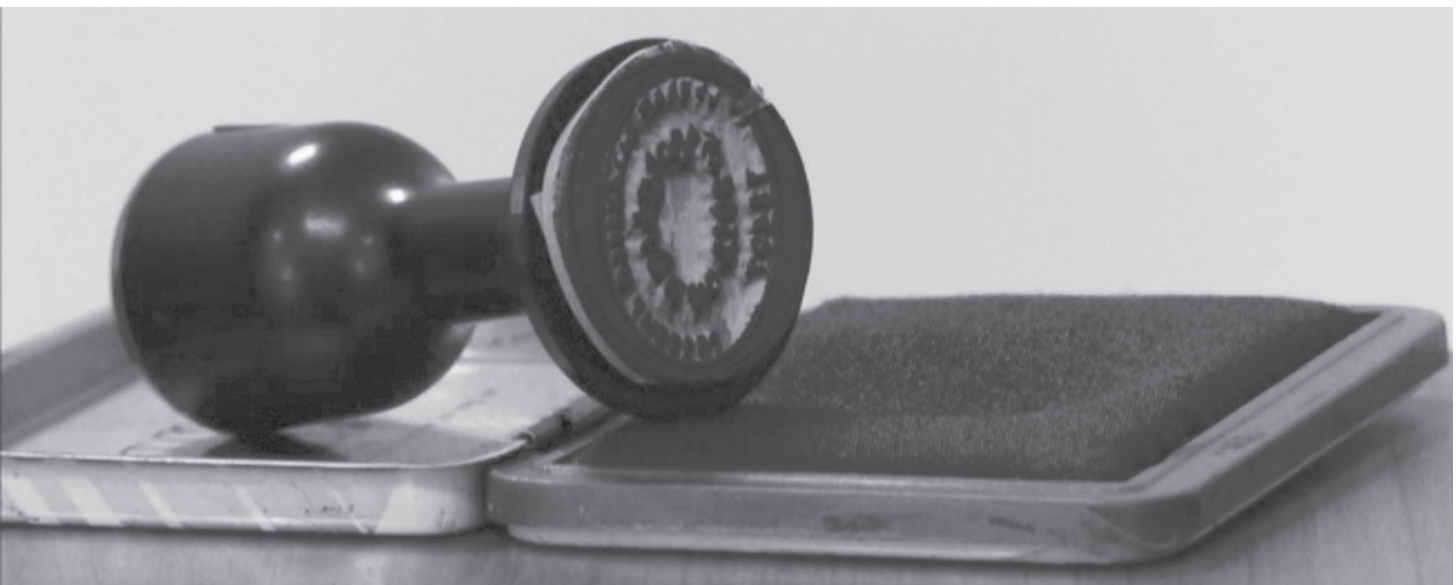
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրական տեղամասը բացվելուն պես, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը փոխանցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին: Հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է, հանձնաժողովի նախագահի հետ մեկտեղ գրանցել քվեարկության օրվա բոլոր ընտրական ընթացակարգերը և նշել դրանց անցկացման ժամանակը (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 62.3):

Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի առաջին և երկրորդ էջերում, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև՝ 10-րդ և հաջորդ էջերում, հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է քվեարկության շենքում գտնվող հանձնաժողովի բոլոր անդամների անունները և ազգանունները (նրանց ներկայացնող սուբյեկտի մատնանշմամբ) և քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր այլ անձանց տվյալները (անուն, ազգանուն, ներկայացնող կազմակերպությունը կամ ընտրական սուբյեկտը) և նրանց ստորագրությամբ վավերացնել տալիս այն:

II

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգում է կնքված փաթեթի ամբողջականությունը, որում տեղադրված է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կնիքը, և բացում է այն (հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշում է կնիքի համարը) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.բ*):

III

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների միջև գործառնությունների բաշխման նպատակով, հանձնաժողովի անդամների միջև անց է կացնում վիճակահանություն:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների միջև բաշխվելիք գործառնություններն են.

- ▶ ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամ,
- ▶ ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամ (առնվազն մեկ գրանցող յուրաքանչյուր 300 ընտրողի հաշվով),

- ▶ քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամ,
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամ (անհրաժեշտության դեպքում):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վիճակահանությանը չեն մասնակցում հանձնաժողովի նախագահը/հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը/հանձնաժողովի քարտուղարը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը մինչև վիճակահանության անցկացումը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների թիվը պետք է համեմատի բաշխվելիք գործառնությունների թվին:

Եթե պարզվի, որ վիճակահանության ժամանակ ներկա գտնվող հանձնաժողովի անդամների թիվը բաշխվելիք գործառնություններից.

- ▶ **1-ով պակաս է՝** նվազեցվում է ընտրողներին գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամների թիվը,
- ▶ **2-ով պակաս է՝** հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը կատարում է ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամի գործառնություն,
- ▶ **3-ով պակաս է՝** հանձնաժողովի նախագահը կատարում է քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամի գործառնություն:

Նախ՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամներ միջև վիճակահանություն է անցկացնում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամների որոշման նպատակով (անհրաժեշտության դեպքում):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը.

- ▶ վիճակահանության մասնակից հանձնաժողովի անդամներին համապատասխան, պատրաստում է միևնույն ձևի և տեսակի թերթիկներ,
- ▶ 2 թերթի վրա միևնույն գրելու միջոցով գրում է գործառնության անվանումը՝ «Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող»,
- ▶ վիճակահանության թերթիկները վավերացնում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ վիճակահանության թերթիկներն այնպես է ծալում, որ անհնար լինի կարդալ տեքստը և տեղադրում է սեղանի վրա:

Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ-մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթիկները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե վիճակահանությամբ բացահայտված շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է իրեն շնորհված գործառնության իրականացումից, նա կորցնում է հանձնաժողովի անդամների այլ գործառնությունների (ընտրողների հոսքը կարգավորող, ընտրողների գրանցում իրականացնող, քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող) բաշխման համար անցկացվելիք հերթական վիճակահանությանը մասնակցելու իրավունքից: Տվյալ հանձնաժողովի անդամին գործառնության շնորհման հարցը վճռում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրառում է գործառնության մատյանի 3-րդ էջում (հանձնաժողովի անդամները ստորագրությամբ հաստատում են գործառնության շնորհումը

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամներին որոշելուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը վիճակահանություն է անցկացնում այլ գործառնությունների բաշխման համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը.

- ▶ հանձնաժողովի անդամներին թվին համապատասխան, պատրաստում է միևնույն ձևի և տեսակի թերթիկներ,
- ▶ թերթերի վրա միևնույն գրելու միջոցով գրում է գործառնության անվանումը՝ «ընտրողների հոսքը կարգավորող», «ընտրողներին գրանցող», «քվեատուփը և հատուկ ծրարները վերահսկող»,
- ▶ վիճակահանության թերթիկները վավերացնում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ վիճակահանության թերթիկներն այնպես է ծալում, որ անհնար լինի կարդալ տեքստը և տեղադրում է սեղանի վրա,
- ▶ վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ-մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթիկները:

Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրառում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (հանձնաժողովի անդամները ստորագրությամբ հաստատում են գործառնության շնորհումը):

Հանձնաժողովի անդամի վիճակահանությամբ սահմանված գործառնությունը հանձնաժողովի այլ անդամի ժամանակավորապես կարելի է փոխանցել միայն հանձնաժողովի նախագահի թույլտվությամբ, ինչը հանձնաժողովի քարտուղարը նշում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 5-րդ էջում, ժամանակի մատնանշմամբ: Հանձնաժողովի անդամը ստորագրությամբ վավերացնում է գործառնության փոխանցումը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ 61.2.է*):

Եթե հանձնաժողովի որևէ անդամ հանձնաժողով է ներկայացել վիճակահանության ընթացակարգն ավարտվելուց հետո, նրան գործառնության շնորհելու հարցը վճռում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա աշխատանքի վարձատրության հարցը՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.4*):

IV

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից վիճակահանությամբ որոշում է առավելագույնը 2 ներկայացուցիչների, որոնք կդիտարկեն բողոքների գրանցման գործընթացը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.5*):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վիճակահանությանը չեն մասնակցում հանձնաժողովի քարտուղար ընտրված հանձնաժողովի անդամին նշանակող ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.5*):

V

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է ընտրողների թիվը՝ ըստ ընտրացուցակների, ինչպես նաև՝ ստացած ընտրական քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակությունները: Հանձնաժողովի քարտուղարն այդ տվյալները, բացառությամբ հատուկ ծրարների քանակի, գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.6.ա-բ, հոդված 61.9*): Ցուցադրական արձանագրություններում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում հատուկ ցուցակի ընտրողների թիվը գրվում է քվեարկությունն ավարտվելուց հետո:

VI

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգում է և անհատական համար ունեցող զմռսակնիքով կնքում է հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփերը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.6.գ*): Հանձնաժողովի քարտուղարը զմռսակնիքների համարները գրանցում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում:

VII

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամներին է փոխանցում նյութերը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրողներին գրանցող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցում է.

- ▶ այբբենական կարգով բաժանված միասնական ընտրացուցակը, նա գրանցողներից մեկին փոխանցում է նաև ընտրողների հատուկ ցուցակը (այսպիսինի գոյության դեպքում),
- ▶ բոլոր տեսակի ընտրական քվեաթերթիկների մեկական նոթատետր (նոթատետրի առաջին թերթին ստորագրում է հանձնաժողովի նախագահը և հանձնաժողովի ընտղողներին գրանցող անդամը. ընտրողներին գրանցող հանձնաժողովի անդամը պետք է վերստուգի յուրաքանչյուր նոթատետրում քվեաթերթիկների թվի ճշգրտությունը),
- ▶ նշարման հեղուկը,
- ▶ գրանցողների կնիքներ (կնիքների համարները նշվում են քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը յուրաքանչյուր գրանցման սեղանի մոտ պետք է փակցնի ընտրողների ազգանունների այբբենական հաջորդականությունը՝ սեղանի վրա տեղադրաշխված ցուցակներին համապատասխան:
- ▶ Եթե գրանցողների կնիքները անհրաժեշտ քանակից պակաս լինեն, կամ կնիքը վնասված լինի, հանձնաժողովի նախագահի որոշմամբ նվազեցվում է գրանցողների թիվը:

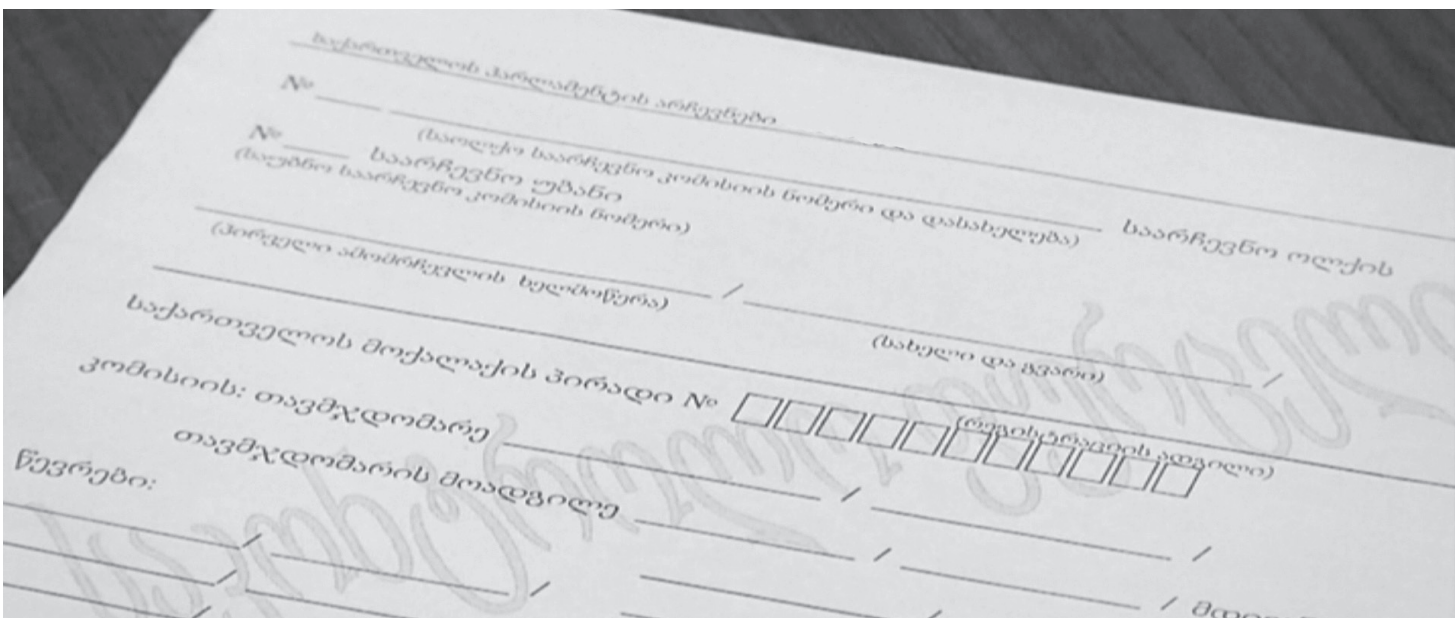
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամին փոխանցում է նշնարուսնը ստուգող ուլտրամանուշակագույն լապտեր:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամին է փոխանցում հիմնական քվեատուփը և հատուկ ծրարները:

VIII Լրացվում է ստուգողական թերթը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.10*):

Մինչև քվեարկությունը սկսվելը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը լրացնում են ստուգողական թերթերը (բացի առաջին ընտրողի մասին տվյալներից): Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները ստորագրում են ստուգողական թերթը:

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

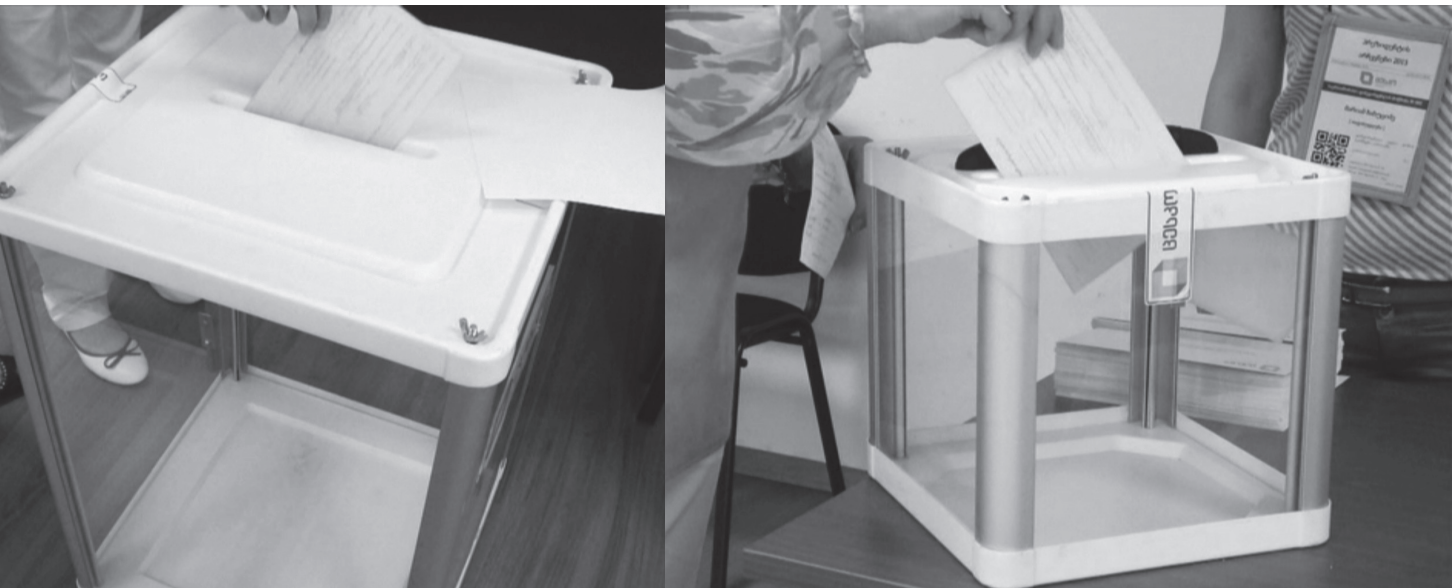
Հանձնաժողովի անդամներին նյութերը փոխանցելուց հետո, անհապաղորեն, մինչև քվեարկության սկսվելը, պետք է լրացվի ստուգողական թերթը (մի՛ սպասեք առաջին ընտրողին):

Երբ գալիս է առաջին ընտրողը, գրանցվում է և ստանում ընտրական քվեաթերթիկը: Հանձնաժողովի քարտուղարը նրա մասին տվյալները լրացնում է ստուգողական թերթի մեջ, որը ստորագրում է ընտրողը: Ստուգողական թերթի վրա նաև նշվում է թերթերը քվեատուփերի մեջ զետեղելու ճշգրիտ ժամանակը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգողական թերթի մեկ օրինակը զետեղում է հիմնական քվեատուփի մեջ, երկրորդ օրինակը՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ (այսպիսինի գոյության դեպքում), իսկ երրորդ օրինակը պահում է՝ հետագայում քվեատուփերում առկա ստուգողական թերթերի հետ համեմատելու նպատակով:

Ստուգողական թերթի տվյալները գրի են առնվում քվեարկության օրվա գործառնության մատյանի 4-րդ էջում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե ընտրողի կողմից ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթի մեջ չի նշված հաշվառման հասցեն, հանձնաժողովի քարտուղարը այդ տվյալը ստուգողական թերթի մեջ պետք է տեղափոխի համապատասխան ընտրացուցակից:
- ▶ Առաջին ընտրողի կողմից գրանցումն անցնելուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին տեղեկացնում է տուփի զմռսակնքման, ստուգողական թերթը տուփի/տուփերի մեջ զետեղելու մասին:

ԳԼՈՒԽ II. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՆՑԿԱՑՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 60, հոդված 64, հոդված 65)

Քվեարկությունն անց է կացվում քվեարկության օրվա (21 հոկտեմբերի) ժամը 08:00-ից մինչև ժամը 20:00-ն:

Ձայն տալու ընթացակարգն անց է կացվում հետևյալ կարգի և հաջորդականության պահպանմամբ.

I Քվեարկության շենք մտնելիս՝ ընտրողը ընտրողների հոսքը կարգավորողի մոտ անցնում է նշմարման ստուգման ընթացակարգ:

Ընտրողների հոսքը կարգավորողը.

- ▶ կարգավորում է ընտրատեղամաս մտած ընտրողների հոսքը,
- ▶ ընտրողին խնդրում է ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայական կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիր,
- ▶ ուլտրամանուշակագույն լապտերով ստուգում է՝ արդյոք չունի ընտրողը նշմարում,
- ▶ հետևում է, թե քանի ընտրող կա կանգնած ընտրողի համար հատկացված գրանցման սեղանի մոտ. եթե գրանցման սեղանի մոտ երկուսից ավելի ընտրող է կանգնած, ժամանակավոր դանդաղեցնում է քվեարկության շենք հերթական ընտրողի մուտքը,
- ▶ ընտրողին ուղղորդում է դեպի այն գրանցման սեղանը, որին պատկանում է ընտրողների ցուցակում ընդգրկված՝ նրա ազգանվան առաջին տառը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե նշմարում ստուգող հատուկ սարքը բացահայտում է, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրան արգելվում է մասնակցել քվեարկությանը, իսկ նրա ով լինելը նշվում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում:

II Ընտրողը գրանցում է անցնում ընտրողներին գրանցողի մոտ:

Ընտրողներին գրանցողը.

- ▶ խնդրում է ընտրողին ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հավաստող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե ընտրողների միասնական ցուցակի մեջ ընտրողի մասին տվյալներ չեն գտնվել.

- ▶ ընտրական տեղամասում էլեկտրոնային ցուցակների առկայության դեպքում, տվյալների վերստուգման համար պատասխանատու անձը պարտավոր է ընտրողին որոնել-գտնել էլեկտրոնային ցուցակներում և ընտրողին հաղորդել տեղեկատվություն այն տեղամասի մասին, որտեղ նա հաշվառված է,
- ▶ ընտրական տեղամասում էլեկտրոնային ցուցակների բացակայության դեպքում, տվյալների վերստուգման համար պատասխանատու անձը պետք է կապվի ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կամ ԿԸՀ-ի թեժ գծի հետ՝ ընտրողի մասին տեղեկատվություն ստանալու համար:
- ▶ Այն ընտրողը, որին միասնական ցուցակում շնորհված է կարգավիճակ «արտասահմանում է», «գտնվում է օտար երկրում» կամ «հյուպատոսական հաշվառման է», քվերակությանը մասնակցում է ընդհանուր կարգով:
- ▶ ստուգում է, ներկայացված փաստաթղթում / փաստաթղթերում տեղ գտած, ընտրողի հաշվառման տվյալների և ընտրողների ցուցակում առկա տվյալների համապատասխանությունը: Ընտրողը քվերակությանը մասնակցում է, եթե ընտրողների համապատասխան ցուցակում Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարի, սեռի և լուսանկարի հետ մեկտեղ, ամբողջությամբ համապատասխանում են ստորև թվարկված տվյալներից գոնե 3-ը.
 - անունը,
 - ազգանունը,
 - ծննդյան ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվը,
 - հասցեն (ըստ Վրաստանի քաղաքացու ինքնության վկայականի կամ Գործակալության տվյալների բազայի),

- ▶ ստուգում է ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում և ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների և ընտրողի դեմքի համապատասխանությունն իրար,

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

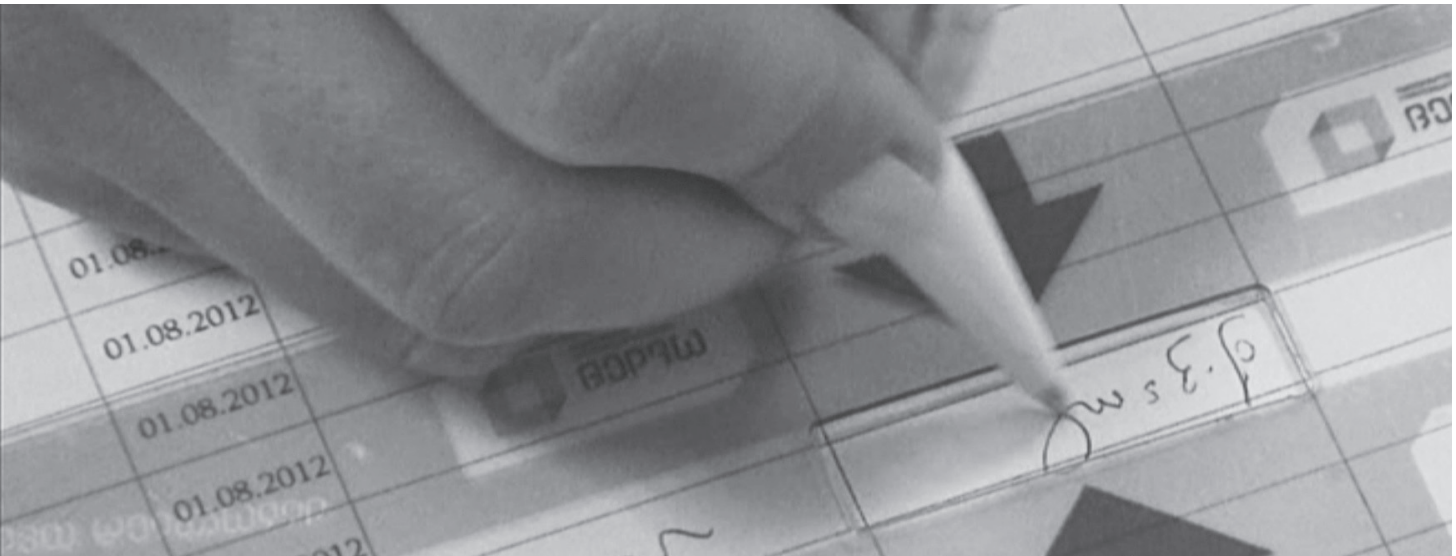
- ▶ Եթե ընտրողի մասին տվյալները ստուգելիս հավաստվի, որ, ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում տեղ գտած, ընտրողի հաշվառման տվյալները (բացառությամբ լուսանկարի) համապատասխանում են ընտրողների ցուցակում առկա տվյալներին, սակայն ընտրողների գրանցումն իրականացնողն այս ընտրողի դեմքը և ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում կամ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարը միմյանց անհամապատասխան է համարում, նա դիմում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, որը, ստորև սահմանված համապատասխան ընտրական ընթացակարգի կատարումից հետո, ընտրողին տալիս է քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:
- ▶ Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հաստատում է տվյալ անհամապատասխանությունը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում, դրա համար հատկացված էջում գրառում է անում, որում նշում է անհամապատասխանության փաստը, ընտրողի անունը, ազգանունը և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարը: Սույն գրառումը հաստատվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով:
- ▶ Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը չի հաստատի տվյալ անհամապատասխանությունը, ընտրողների գրանցումն իրականացնողն իրավունք ունի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում դրա համար հատկացված էջում գրել իր առանձնահատուկ կարծիքը:
- ▶ Վերոնշյալ դեպքերում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը գործավարության մատյանին կցում է ընտրողի կողմից ներկայացված փաստաթղթի ֆոտոպատճենը, որը վավերացնում է ստորագրությամբ (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.2.բ, հոդված 65.2՝*):

- ▶ ընտրողների ցուցակում ընտրողի մասին տվյալների համապատասխանության հաստատման դեպքում, իրականացնում է ընտրողի նշմարում (նշմարումը չի կիրառվում պատիժների իրականացման հիմնարկներում, հիվանդանոցներում և այլ ստացիոնար բուժհաստատություններում (հիվանդների նկատմամբ)),

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Նշմարումն արվում է աջ ձեռքի բթամատի կամ ցուցամատի եղունգի վրա, եթե տվյալ գործողության կատարումն անհնար է՝ աջ ձեռքի մյուս մատների վրա, եթե դա ևս անհնար է, նույն կարգով՝ ձախ ձեռքի վրա:
- ▶ Նշմարման ընթացակարգ անցնելուց հրաժարվելու դեպքում, ընտրողն իրավունք չունի մասնակցելու քվեարկությանը, և նրան չի տրամադրվում քվեաթերթիկ:
- ▶ ստորագրում է ընտրողների միասնական ցուցակի համապատասխան սյունակում, այնուհետև ընտրողը ստորագրությամբ հաստատում է քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները ստանալը,

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը ընտրացուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողը, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ստորագրի նույն սյունակում: Ընտրողների գրանցումն իրականացնողը նշվածի վերաբերյալ պետք է բացատրագիր գրի (ընտրողի անվան և ազգանվան մատնանշմամբ):

- ▶ քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ տրամադրելիս՝ ստորագրում է դրանց դարձերեսի համապատասխան սյունակում և վավերացնում գրանցումն իրականացնողի կնիքով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրողների գրանցումն իրականացնողի գործառնության փոխանցման դեպքում, գրանցողը պարտավոր է կրկին հաշվել ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իր կողմից տրամադրված ընտրական քվեաթերթիկների քանակությունները (ներառյալ հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված ընտրական քվեաթերթիկների քանակը) և արդյունքները տեղեկացնել հանձնաժողովի նախագահին: Տվյալների միջև հավասարության բացակայության դեպքում՝ գրել բացատրագիր, որը կկցվի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/արձանագրություններին:

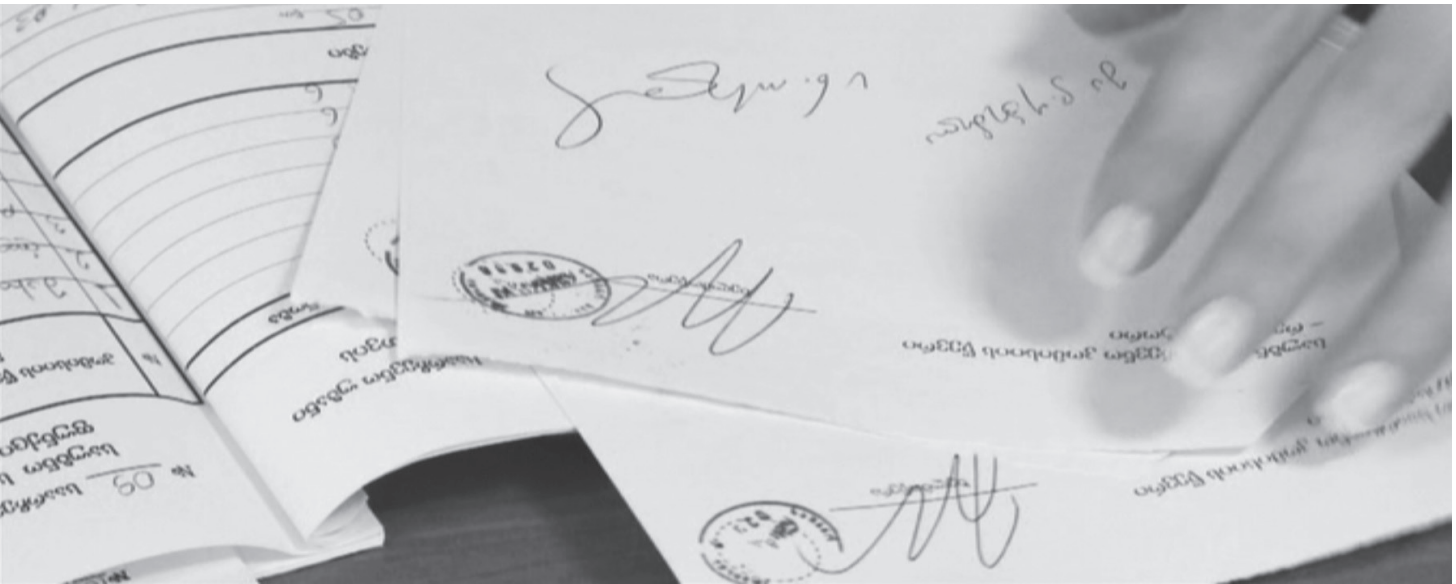
III

Ընտրողը մտնում է քվեախցիկ և լրացնում ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները: Ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները լրացնելիս՝ արգելվում է այլ անձի ներկայություն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

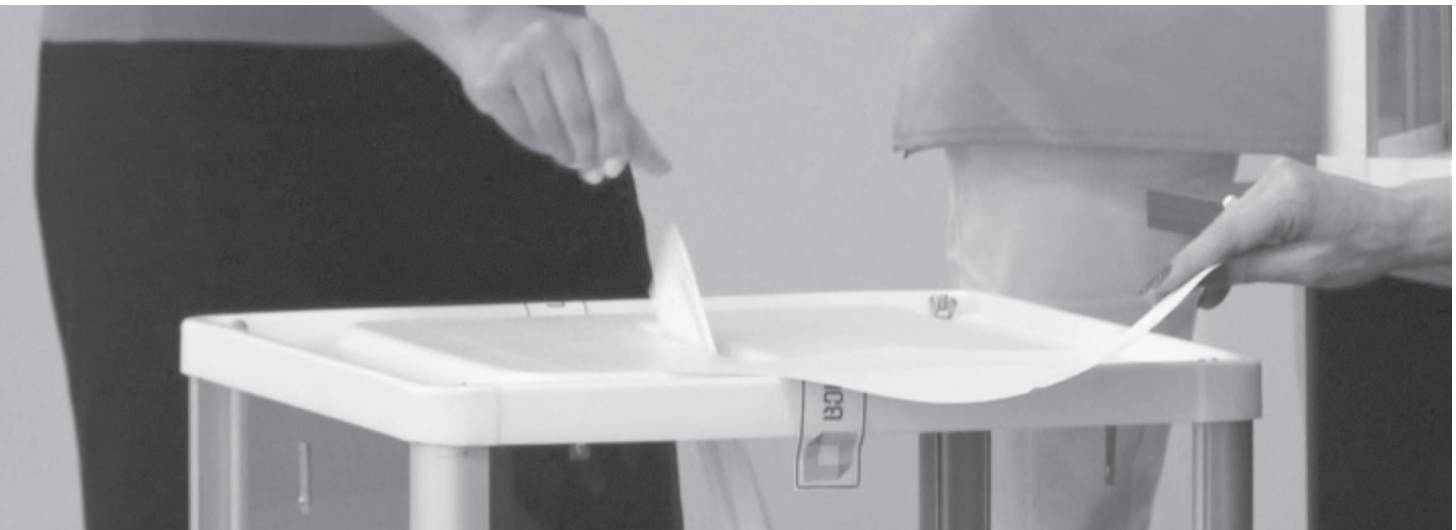
- ▶ Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն լրացնել քվեաթերթիկը, նա իրավունք ունի, իրեն օգնելու համար, քվեախցիկ հրավիրել ցանկացած անձի (համապատասխան ընտրական տեղամասի այլ ընտրողի), բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, թեկնածուի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցի ներկայացուցչի և դիտորդի (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.3*):
- ▶ Եթե ընտրողը կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը վնասել է քվեաթերթիկը կամ հատուկ ծրարը, նրանք այդ մասին պետք է տեղեկացնեն հանձնաժողովի նախագահին: Հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ ընտրողների գրանցումն իրականացնող անձը պարտավոր է փոխել ընտրողի վնասված քվեաթերթիկը/հատուկ ծրարը նորով: Հանձնաժողովի նախագահը ընտրողի ներկայությամբ կտրում է վնասված քվեաթերթիկի/հատուկ ծրարի անկյունը, վրան գրում է «վնասված է» և ստորագրում: Հանձնաժողովի նախագահը վնասված քվեաթերթիկն առանձին է պահում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.4*):

IV

Ընտրողը գնում է առանձին դրված սեղանի մոտ, քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկողի ցուցումով ինքնուրույն վերցնում հատուկ ծրարը և նրա մեջ զետեղում ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:

Քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկողը նրանից հետո, երբ համոզվում է, որ ընտրողի ձեռքին միայն մեկ հատուկ ծրար կա, բացում է քվեատուփի ճեղքը և մատնանշում ընտրողին, որ հատուկ ծրարը գցի քվեատուփի մեջ:

V

Ընտրողը հատուկ ծրարը գցում է քվեատուփի մեջ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Թույլ չի տրվում, որ քվեատուփին միաժամանակ մեկից ավելի ընտրող մոտենա:
- ▶ Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչն իրավունք ունեն դիտարկելու քվեատուփը, քվեատուփի մեջ հատուկ ծրարների գցելը:

VI Հատուկ ծրարը քվեատուփի մեջ գցելուց հետո, ընտրողը հեռանում է ընտրատեղամասից:

«Ֆիզիկական վիճակի» պատճառով ընտրողի կողմից քվեարկության ընթացակարգը

(Կրաստանի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի հունիսի 21-ի որոշում №20/2012)

Ընտրողը, որը ֆիզիկական վիճակի, մասնավորապես, վերին վերջավորություններ չունենալու պատճառով, չի կարողանում քվեարկության ընթացակարգերը (նշմարում անցնել, քվեաթերթիկներ ստանալիս ստորագրել, քվեաթերթիկները քվեատուփի մեջ գցել) ինքնուրույն կատարել, քվեարկությանը մասնակցում է հետևյալ ընթացակարգերի նախատեսմամբ.

- ▶ ընտրողը չի անցնում նշմարման ստուգման և նշմարման ընթացակարգերը,
- ▶ ընտրողին ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ հանձնելիս՝ ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամն ընտրողների միասնական ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում կատարում է «Ֆիզիկական վիճակ» գրառումը և ստորագրությամբ վավերացնում այն,
- ▶ ընտրողն իրավունք ունի օգնության հրավիրել ցանկացած անձի, բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, թեկնածուի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցի ներկայացուցչի և դիտորդի,
- ▶ տվյալ ընտրողի փոխարեն, նրա ներկայությամբ, ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները հատուկ ծրարի մեջ է գետեղում և այնուհետև քվեատուփի մեջ է գցում նրա կողմից ընտրված անձը, որը նրան օգնում է նաև քվեախցիկում լրացնել ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ ԿԱՐԳՈՒԿԱՆՈՆԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՇԵՆՔՈՒՄ ԵՎ ՆՐԱ ՀԱՐՈՂ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 59)

Քվեարկության օրը քվեարկության կարգապահությունը պահպանելու համար, պատասխանատու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից քվեարկության շենքում կարգապահության պահպանման նպատակով ընդունված որոշումների կատարումը պարտադիր է ընտրական հանձնաժողովի անդամների, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձանց և ընտրողների համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի, հանձնաժողովի աշխատանքը խանգարելու և կարգապահությունը խախտելու դեպքում, կարգապահությունը խախտողին վտարել այն շենքից, որտեղ տեղակայված է հանձնաժողովը: Կարգը խախտողի վտարման դեպքում կազմվում է համապատասխան ակտ, որն ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և անդամները: Փաստի հետ կապված համապատասխան նշում է արվում գործավարության մատյանում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Արգելվում է քվեարկության շենք զինված անձանց մուտքը:
- ▶ Եթե քվեարկության շենքում կամ դրան հարող տարածքում վտանգ է ստեղծվում հասարակական կարգին, քվեարկության անցկացմանը կամ ընտրական փաստաթղթերի անվտանգ փոխադրմանը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով կարող են հրավիրվել ոստիկանության աշխատակիցներ: Հասարակական կարգի խախտումը խափանելուն պես, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ ոստիկանության աշխատակիցները լքում են քվեարկության շենքը և դրան հարող տարածքը:
- ▶ Բացառիկ դեպքում, քվեարկության շենքի հարող տարածքում, բայց ոչ կոնկրետ քվեարկության շենքում, ոստիկանության աշխատակիցները կարող են գտնվել նաև առանց տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջի և համաձայնության, եթե դա բացառապես անհրաժեշտ է հասարակական կարգի խախտումը խափանելու կամ հասարակական կարգը պահպանելու համար: Նման անհրաժեշտության վերացման պես, ոստիկանության աշխատակիցները պետք է լքեն քվեարկության շենքի հարող տարածքը:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԸՆԴՀԱՏՈՒՄԸ

Քվեարկության ժամանակ արգելվում է փակել քվեարկության շենքը, ընդհատել կամ դադարեցնել քվեարկությունը:

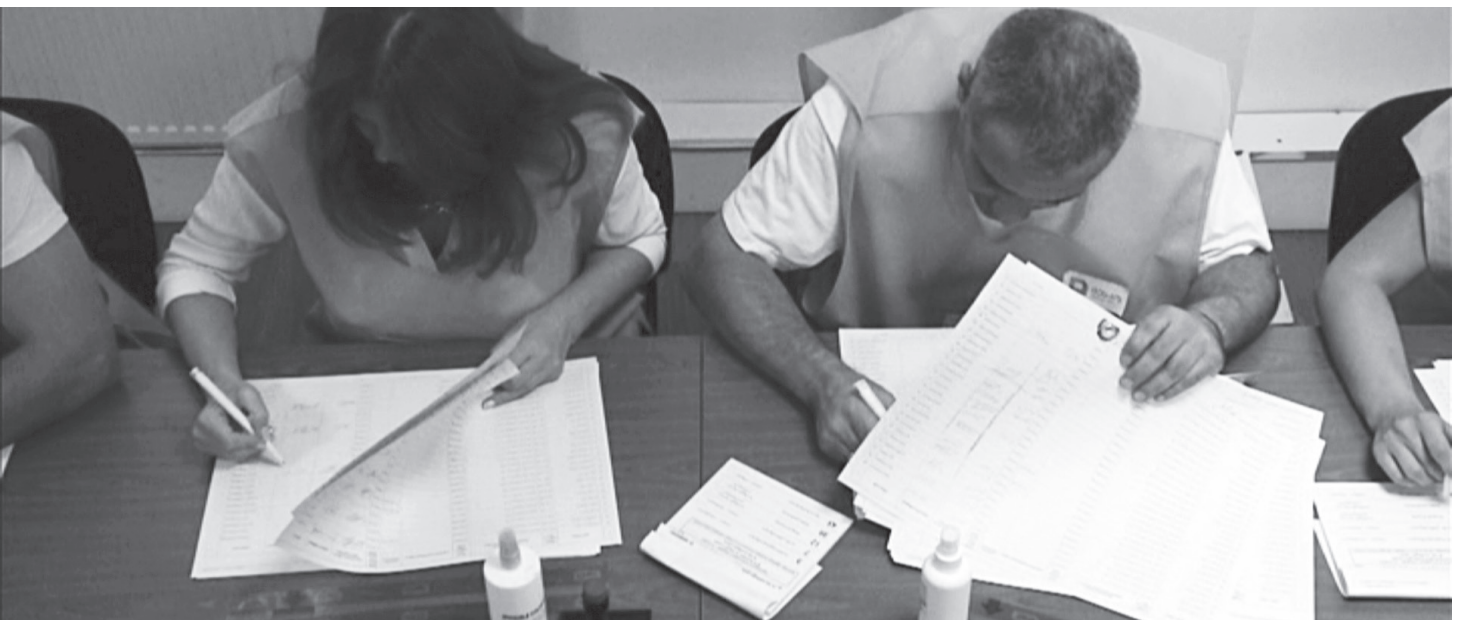
Եթե որևէ հանգամանք խոչընդոտում է քվեարկության գործընթացին, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է այդ մասին անհապաղորեն տեղեկացնել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին և սպասել համապատասխան ցուցումների:

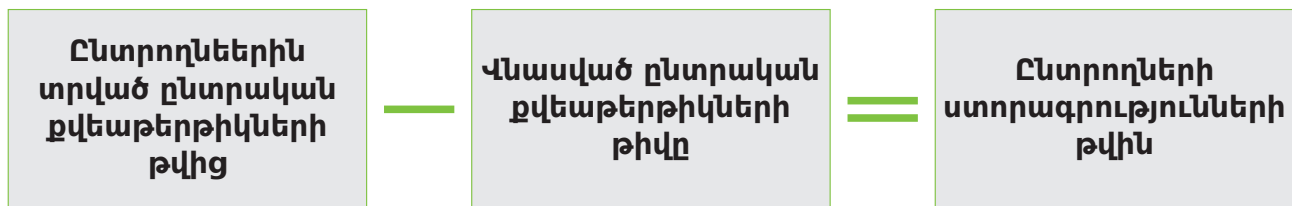
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԱԾ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱԾՎԱԾՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.6)

ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ Է

Ընտրողների գրանցում իրականացնողները ժամը 10:00-ին, 12:00-ին, 15:00-ին և 17:00-ին, առանց քվեարկության գործընթացին խանգարելու, ինչպես նաև գործառույթը ժամանակավորապես փոխանցելու դեպքում, վերահաշվեն ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իրենց կողմից տրված քվեաթերթիկների քանակները (հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների քանակը ներառյալ) և նշված տվյալները, ճշգրտությունը վերստուգելու նպատակով, տեղեկացնեն հանձնաժողովի նախագահին:

Եթե տվյալների միջև տարբերություն հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամն անհապաղորեն պետք է բացատրագիր գրի (դրանում արտացոլված տվյալները քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ նախատեսելու նպատակով), որը կկցվի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/արձանագրություններին:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը ընտրացուցակներում քվեարկության մասնակից ընտրողների ստորագրությունների թիվը ժամը 12:00-ի և 17:00-ի դրությամբ նշում է քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և տեղեկացնում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

ՇՐՋԻԿ (ՏԵՂԱՓՈԽՎՈՂ) ՔՎԵԱՏՈՒՓԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒՄԸ

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկության ընթացակարգը սկսվում է քվեարկության օրվա ժամը 09:00-ից և ավարտվում ժամը 19:00-ին: Քվեարկության ավարտից հետո անհապաղ կերպով գմռակնքվում է քվեատուփի մեջ հատուկ ծրարները գցելու ճեղքը: Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրական տեղամաս պետք է վերադարձվի ժամը 20-ից ոչ ուշ (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 66.1, 66.10):

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք, ըստ ցանկության, իրավունք ունեն դիտարկել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով ձայն տալու ընթացակարգը: Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկելիս, ավտոմեքենայից օգտվելու դեպքում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է ավտոմեքենայի մեջ տեղ տրամադրել քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանցից վիճակահանությամբ որոշված 2 դիտորդի համար (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 66.4. 66.5):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցում է (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 66.3*).

- ▶ գմռասկնքված շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը, որում տեղադրված է ստուգողական թերթը,
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը,
- ▶ հատուկ ծրարներ (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում առկա ընտրողներին համապատասխան),
- ▶ ընտրողների գրանցում կատարողի կողմից ստորագրությամբ և գրանցում կատարողի կնիքով վավերացված անհրաժեշտ քանակությամբ ընտրական քվեաթերթիկներ,
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ճեղքը գմռասկնքելու կնիք:

Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում գրանցում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակը, ինչպես նաև շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրատեղամասից տանելու ժամանակը:

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Նշմարումը չի կիրառվում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների հանդեպ (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 64.5*):
- ▶ Եթե խախտվել է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի գմռասկնքի ամբողջականությունը, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամներն անհապաղորեն պետք է տեղեկացնեն հանձնաժողովի նախագահին, կազմեն բացատրագիր՝ պատճառի նշմամբ և ստորագրեն ուղեկցող անձնաց հետ մեկտեղ:

«Ֆիզիկական վիճակի» պատճառով ընտրողի կողմից շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկելու դեպքում, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամը կատարում է գրառում՝ «Ֆիզիկական վիճակ» և վավերացնում ստորագրությամբ:

Նշված ընտրողի փոխարեն, նրա ներկայությամբ, ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները լրացնում է, հատուկ ծրարի մեջ գետեղում և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ գցում ընտրողի կողմից ընտրված անձը (բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, թեկնածուի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային այլ լրատվամիջոցի ներկայացուցչի և դիտորդի) (*Վրաստանի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի հունիսի 21-ի որոշում №20/2012*):

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամները, քվեարկության շենք վերադառնալուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին պետք է փոխանցեն չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները:

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Հանձնաժողովի քարտուղարը ստուգում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում առկա ստորագրությունների, չօգտագործված կամ/և վնասված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների թվի ճշտությունը: Անճշտության հայտնաբերման դեպքում՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները պետք է բացատրագիր գրեն՝ պատճառի մատնանշմամբ: Բացատրագրում արտացոլված տվյալները պետք է նախատեսվեն համապատասխան քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության տվյալներում և կցվեն քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/արձանագրություններին:
- ▶ Հանձնաժողովի քարտուղարը ընտրողների ստորագրությունների թիվը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում, չօգտագործված քվեաթերթիկների թիվը, ինչպես նաև ընտրական տեղամաս շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի վերադարձման ժամանակը գրանցում է գործավարության մատյանում:
- ▶ Հանձնաժողովի նախագահը կտրում է չօգտագործված քվեաթերթիկների և ծրարների անկյունները, մակագրում է «վնասված է» և ստորագրությամբ հաստատում:

ԳԼՈՒԽ III. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԸ ՓԱԿԵԼԸ, ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԸ ՓԱԿԵԼԸ

Քվեարկության ընթացակարգն ավարտվում է, և քվեարկության շենքը փակվում է ժամը 20:00-ին:

Այդ պահի համար հերթում կանգնած ընտրողները կարող են քվեարկել: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ հանձնաժողովի անդամներից մեկը հաշվառում է հերթում կանգնած ընտրողների ազգանունները, անունները և նրանց թիվը հայտնում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, իսկ հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշում է հերթում կանգնած ընտրողների թիվը: Վերջին ընտրողի քվեարկումից անմիջապես հետո քվեարկությունը հայտարարվում է ավարտված, որից հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը զմռսակնքում է քվեատուփի ճեղքը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.8*):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պետք է ապահովի, որ բոլոր անձինք, բացի ձայները հաշվելիս քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանցից, հեռանան ընտրական տեղամասից: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում պետք է մատնանշի ձայները հաշվելիս քվեարկության շենքում գտնվող անձանց ով լինելը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության շենքը փակելուց հետո, քվեարկության շենք մտնելու և քվեարկության շենքից հեռանալու իրավունք ունեն քվեարկության շենքում լինելու իրավունք ունեցող անձինք:

Կարևոր է, որ քվեարկությունն ավարտվելուց հետո, մինչև վիճակահանության անցկացումը, հանձնաժողովի նախագահը հանձնարարի ընտրողների յուրաքանչյուր գրանցում իրականացնողի հաշվել տրված (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի համաձայն տրված քվեաթերթիկների նախատեսմամբ) և վնասված քվեաթերթիկների թիվը, ինչպես նաև ընտրողների ստորագրությունների թիվը նրանց ձեռքի տակ եղած միասնական և հատուկ ցուցակներում (նրանց կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ):

**Ընտրողներին
տրված ընտրական
քվեաթերթիկների
թվից**

**Վնասված ընտրական
քվեաթերթիկների
թիվը**

**Ընտրողների
ստորագրությունների
թվին**

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե տվյալների միջև անհամապատասխանության հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցումն իրականացնողը կրկին պետք է հաշվի և ճշգրտի քանակությունները: Եթե տվյալների միջև կրկին անհամապատասխանություն չի հայտ բերվի, գրանցում իրականացնողը պետք է բացատրագիր գրի (պատճառի մատնանշմամբ), որը պետք է կցվի ամփոփիչ արձանագրությանը/արձանագրություններին:
- ▶ Գրանցում իրականացնողների բացատրագրերում (այդպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները պետք է նկատի առնվեն և արտացոլվեն քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություն/արձանագրություններ կազմելիս:
- ▶ Վերոնշյալ տվյալները որոշելուց հետո, երաշխավորվում է, որ գրանցում իրականացնողները բոլոր տեսակի ցուցակներում հաշվեն քվեարկության մասնակից ընտրողների զենդեպային տվյալները բոլոր տեսակի ցուցակներում: Հանձնաժողովի նախագահը տվյալները փոխանցում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ՝ ԶԱՅՆԵՐԸ ՀԱԾՎԵԼՈՒ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՐ

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ, հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ ընտրում է չորս հաշվող, իսկ դիտորդներն իրենց կազմից փոխհամաձայնությամբ կընտրեն ոչ ավելի, քան երկու վերահսկիչ: Եթե դիտորդները չեն կարողանում համաձայնության գալ, նրանցից երկու վերահսկիչ վիճակահանությամբ կորոշի հանձնաժողովի նախագահը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.1*):

Հաշվողների որոշման համար վիճակահանությունն ընթանում է հետևյալ կարգի պահպանմամբ. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը.

- ▶ հանձնաժողովի անդամների թվին համապատասխան պատրաստում է միատեսակ թերթեր,
- ▶ թերթերի վրա միևնույն գրչով գրում է գործառույթի անվանումը՝ «առաջին հաշվող», «երկրորդ հաշվող», «երրորդ հաշվող», «չորրորդ հաշվող»,
- ▶ վիճակահանության թերթերը վավերացնում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ վիճակահանության թերթերն այնպես է ծալում, որ անհնար լինի տեքստի ընթերցումը, և տեղադրում է սեղանի վրա:

Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ-մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթերը: Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրանցում է գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (հանձնաժողովի անդամները ստորագրությամբ հաստատում են գործառույթի շնորհումը) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.գ*):

Հանձնաժողովի նախագահը ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից վիճակահանությամբ որոշում է ոչ ավելի, քան 2 ներկայացուցիչ, որոնք հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ որոշված հաշվողների հետ միասին մասնակցում են վավեր կամ/և անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների հաշվման գործընթացին (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.2*):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

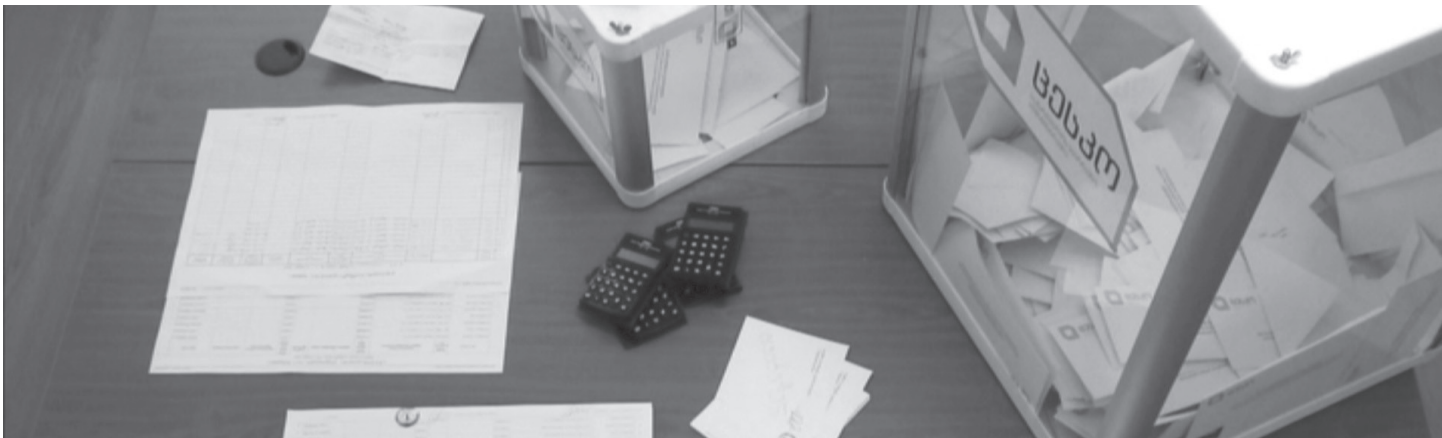
Վիճակահանությանը չեն մասնակցում այն ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները, որոնց կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամները ևս հանդիսանում են վիճակահանությամբ որոշված հաշվողներ (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.2*):

Հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները ընտրատեղամասը պատրաստում են ձայները հաշվելու ընթացակարգի համար այնպես, որ.

- ▶ հաշվողները տեղ զբաղեցնեն սեղանի նույն կողմում,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահը կարողանա տեսնել բոլոր հաշվողներին,
- ▶ վիճակահանությամբ որոշված երկու ներկայացուցիչները և երկու դիտորդները տեղ զբաղեցնեն հաշվողների կողքին,
- ▶ հանձնաժողովի քարտուղարը տեղ զբաղեցնի հանձնաժողովի նախագահի կողքին և լրացնի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը,
- ▶ քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող մնացած անձինք այնպես զբաղեցնեն տեղեր սեղանից (հաշվողներից) երկու մետր հեռավորության վրա, որ կարողանան տեսնել քվեաթերթիկները հաշվելու և տեսակավորելու գործընթացը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.3*):

Հանձնաժողովի նախագահը հաշվողների սեղանի մոտ պետք է տանի.

- ▶ ընտրողների միասնական ցուցակը, ընտրողների հատուկ ցուցակը, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը,
- ▶ չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ վնասված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփերը,
- ▶ համեմատելու համար պահած ստուգողական թերթը,
- ▶ հաշվիչը:

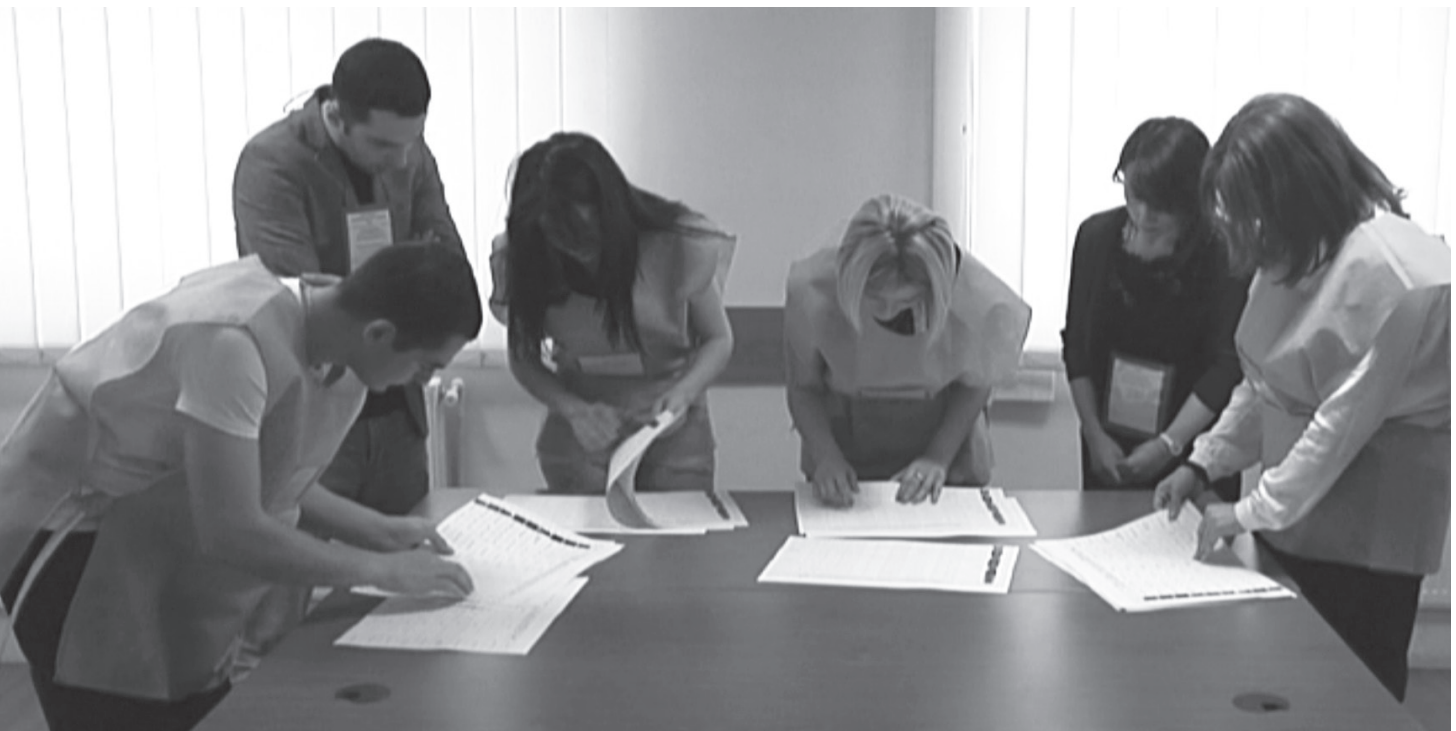

ՄԻՆԶԵՎ ՔՎԵԱՏՈՒՓԸ ԲԱՑԵԼՆ ԱՆՑԿԱՑՎԵԼԻՔ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67)

Հաշվողները հաջորդականությամբ հաշվում են քվեարկությանը մասնակից ընտրողների ընդհանուր թիվը (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.3).

- ▶ ըստ ընտրողների միասնական ցուցակի,
- ▶ ըստ ընտրողների հատուկ ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում),
- ▶ ըստ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարն արդյունքները (գրանցողների կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ) անհապաղորեն գրանցում է քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունների մեջ և քվեարկության օրվա գործադարության մատյանում:

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԻ, ՎՆԱՍՎԱԾ ԵՎ ՉՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԻ ՉՄԱՍԱԿՆՔՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.4–5¹)

Հանձնաժողովի քարտուղարը կտրում է չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների անկյունները, այնուհետև առանձին-առանձին փաթեթներով է կապում.

- ▶ ընտրողների միասնական ցուցակը,
- ▶ ընտրողների հատուկ ցուցակը,
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը,
- ▶ չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ վնասված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ գրանցողների կնիքները:

Յուրաքանչյուր փաթեթի վրա պետք է նշվի ընտրատարածքի անվանումը և համարը, ընտրական տեղամասի անվանումը և համարը, ընտրական փաստաթղթերի տեսակը և քանակը: Փաթեթը զմռսակնքվում է, զմռսակնքման գծի վրա ստորագրում են հաշվողները և հանձնաժողովի նախագահը: Նշված ընթացակարգերն ավարտելուն պես, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը հաշվառում է այն դեպքերի թիվը, որոնք վերաբերում են **ընտրողի դեմքի և ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում/ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների անհամապատասխանությանը**, նաև քվեարկության օրվա գործավարության մատյանին կցված փաստաթղթերի քանակին (տվյալներն ընդգրկում է գործավարության մատյանում):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը տվյալ փաստաթղթերը զմռսակնքում է, զմռսակնքված փաթեթի վրա նշում է ընտրական տեղամասի անվանումը, համարը, փաստաթղթերի տեսակը և ստորագրում է:

ՇՐՋԻԿ (ՏԵՂԱՓՈԽՎՈՂ) ԹՎԵԱՏՈՒՓԸ ԲԱՑԵԼԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.1,2,4)

Հանձնաժողովը սկզբից բացում է շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը: Հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ ստուգում է քվեատուփի վրա զմռսակնիքի ամբողջականությունը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեատուփի զմռսակնիքի ամբողջականությունը խախտված լինի, բայց հանձնաժողովը համարի, որ դա չի առաջացրել Օրենքի պահանջների խախտում, հանձնաժողովի կարգադրությամբ շարունակվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգը (տվյալ փաստի վերաբերյալ անհապաղորեն տեղեկացվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին): Հակառակ դեպքում, քվեատուփը զմռսակնքվում է և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության հետ միասին անհապաղորեն փոխանցվում վերադաս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հաշվողները շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփում եղած հատուկ ծրարները տեղավորում են սեղանի վրա, որից հետո.

- ▶ ստուգում են շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը,
- ▶ շրջիկ(տեղափոխվող) քվեատուփում առկա ստուգողական թերթը համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ,
- ▶ եթե խախտում չի հայտնաբերվում, հանձնաժողովի նախագահը ցուցում է տալիս հաշվողներին՝ ժամանակավորապես հատուկ ծրարները վերադարձնել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփում չլինի ստուգողական թերթը, կամ ստուգողական թերթերի միջև տարբերություն հայտնաբերվի, բոլոր հատուկ ծրարները և ընտրական քվեաթերթիկները կապվում են փաթեթով, վրան գրվում է «Անվավեր է»: Ընտրական տեղամասում քվեարկությունը և ձայները հաշվելու ընթացակարգերը ավարտվելուց հետո, փաստաթղթերը փոխանցվում են ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՔՎԵԱՏՈՒՓԸ ԲԱՑԵԼԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.1,2,5)

Հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ ստուգում է քվեատուփի զմռսակնիքի ամբողջականությունը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե ընտրական քվեատուփի զմռսակնիքի ամբողջականությունը խախտված լինի, բայց հանձնաժողովը համարի, որ դա չի առաջացրել օրենքի պահանջների խախտում, հանձնաժողովի կարգադրությամբ շարունակվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգը (տվյալ փաստի վերաբերյալ անհապաղորեն տեղեկացվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին): Հակառակ դեպքում, քվեատուփը զմռսակնվում է և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության հետ միասին անհապաղորեն փոխանցվում է վերադաս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հաշվողները.

- ▶ հիմնական քվեատուփում առկա հատուկ ծրարները և քվեաթերթիկները տեղադրում են սեղանի վրա,
- ▶ ստուգում են հիմնական քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը և այն համեմատում հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե ստուգողական թերթերի միջև տարբերություն է հայտնաբերվում կամ հիմնական քվեատուփում չի լինում ստուգողական թերթը, բոլոր հատուկ ծրարները և ընտրական քվեաթերթիկները փաթեթավորվում են, զմռսակնքվում, կազմվում է համապատասխան արձանագրություն և անհապաղորեն փոխանցվում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Եթե ամեն ինչ կարգին է, հաշվողները իրար են խառնում հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի հատուկ ծրարները և սկսում են հաշվել քվեաթերթիկները:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69)

Առաջին հաշվողը.

- ▶ հատուկ ծրարից վերցնում է ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ ստուգում է ընտրական քվեաթերթիկների վավերականությունը,
- ▶ հայտարարում է՝ ում է տրված ձայնը,
- ▶ մի տեսակի ընտրական քվեաթերթիկը փոխանցում է երկրորդ հաշվողին, երկրորդ տեսակինը՝ երրորդ հաշվողին և այլն,
- ▶ հատուկ ծրարն առանձին է դնում:

Հաշվողներն առանձին-առանձին են դասավորում.

- ▶ քվեաթերթիկները՝ ըստ յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին տրված ձայների,
- ▶ անորոշ նմուշի քվեաթերթիկները,
- ▶ անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ կասկածելի համարված ընտրական քվեաթերթիկները:

Սահմանված նմուշի ընտրական քվեաթերթիկը միայն այն դեպքում է համարվում անվավեր, եթե.

- ▶ հատուկ ծրարը սահմանված նմուշի չէ,
- ▶ հատուկ ծրարում կա մեկից ավելի միևնույն տեսակի սահմանված քանակից ավելի ընտրական քվեաթերթիկ,
- ▶ ընտրական քվեաթերթիկն ընտրական քվեատուփում հայտնվել է առանց հատուկ ծրարի,
- ▶ ընտրական քվեաթերթիկը վավերացված չէ ընտրողների գրանցում իրականացնողի ստորագրությամբ և գրանցում իրականացնողի կնիքով,
- ▶ անհնար է որոշել, թե ընտրողը որ ընտրական սուբյեկտին է տվել ձայնը,
- ▶ ընտրական քվեաթերթիկը հատկացված էր այլ ընտրական տեղամասի համար (այսպիսի քվեաթերթիկները կապվում են առանձին կապոցով, դրանց թիվը չի նշվում քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ և նշվում է միայն քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում):

Ընտրական քվեաթերթիկների տեսակավորումն ավարտելուց հետո, հանձնաժողովը քննարկում է և քվեարկությամբ վճռում կասկածելի համարված ընտրական քվեաթերթիկների վավերականության հարցը: Հանձնաժողովի նախագահը վավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկը դնում է վավեր քվեաթերթիկների տրցակում (ըստ ընտրական սուբյեկտին տրված ձայնի), իսկ անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկը՝ անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկների տրցակում:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԸ ՀԱՇՎԵԼԸ

Ընտրական քվեաթերթիկների տեսակավորումից հետո հանձնաժողովի նախագահը հաշվողներին ցուցում է տալիս հաշվել.

- ▶ անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին տրված ձայները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրական սուբյեկտին պատկանող ամեն 10 ընտրական քվեաթերթիկ կապվում է մետաղյա կապիչով և ամեն կապոցի վրա, ինչպես ամբողջականի, այնպես էլ ոչ ամբողջականի, գրվում է կապած ընտրական քվեաթերթիկների թիվը:

Հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի ստացած ձայների քանակը և հանձնաժողովի քարտուղարի հետ ստուգում է տվյալների ճշգրտությունը: Ստացված արդյունքները հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունների մեջ:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԻ ՉՄՍԱԿՆՔՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.6,9)

Ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահը հաշվողներին ցուցում է տալիս՝ առանձին-առանձին փաթեթներով զմռսակնքել.

- ▶ անվավեր քվեաթերթիկները (դրանց վրա գրվում է՝ «Անվավեր է»),
- ▶ ընտրական սուբյեկտին պատկանող ընտրական քվեաթերթիկների տրցակը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Փաթեթների վրա պետք է գրվի ընտրատարածքի, ընտրական տեղամասի համարները և անվանումները, ընտրական քվեաթերթիկների տեսակը (վավեր կամ անվավեր քվեաթերթիկներ) և և քանակը: Յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին պատկանող քվեաթերթիկների փաթեթի վրա պետք է նշվեն սուբյեկտի տվյալները (անվանում, անուն և ազգանուն): Չմռսակնքված փաթեթները ստորագրում են հաշվողները և հանձնաժողովի նախագահը:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈԹԻՉ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 70-71)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը, ընտրական քվեաթերթիկների զմոսակնքումից հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հետ համաձայնեցմամբ, լրացնում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները:

Հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, իսկ այն դեպքում, եթե հանձնաժողովի անդամը չի համաձայնում քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունում տեղ գտած տվյալների հետ, նա իրավունք ունի, արձանագրություններին գրավոր կցել իր տարբերվող կարծիքը: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները վավերացվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հաստուկ կնիքով: Ամփոփիչ արձանագրությունը գրանցվում է գրանցամատյանում ելից փաստաթղթերի մասում:

Արգելվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններում տեղ գտած տվյալներն ուղղել: Եթե ամփոփիչ արձանագրությունը լրացնելիս սխալ է թույլ տրվել, սխալն ուղղելու համար քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ համապատասխան տվյալների երկայնքով արվում է գրառում «Ուղղված է»:

Ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը պետք է կազմի սխալն ուղղելու արձանագրություն, որում կնշվի ամփոփիչ արձանագրության մեջ կատարված տվյալի ուղղումը և այդ արձանագրությունը կազմելու ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվը և ժամը: Ընտրական

հանձնաժողովի նիստին ներկա ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել արձանագրությունը: Ուղղման արձանագրությունը կկնքվի ընտրական հանձնաժողովի կնիքով, կգրանցվի գրանցամատյանում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և կկցվի այն ամփոփիչ արձանագրությանը, որում տեղ գտած տվյալն ուղղվել է:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱԿԱՐԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71.8)

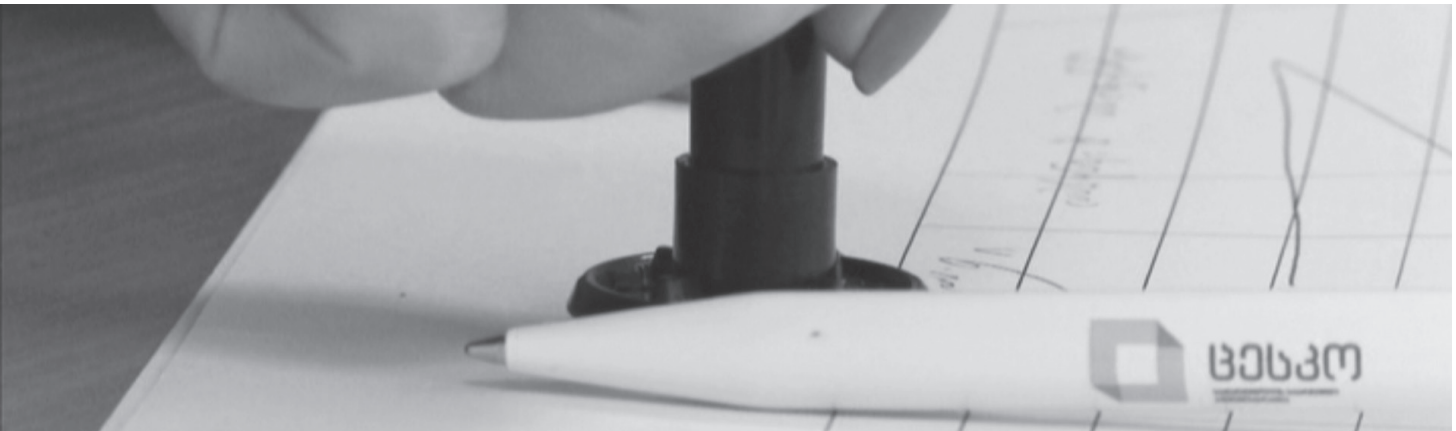
Հանձնաժողովը պարտավոր է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների ֆոտոպատճենները փակցնել հրապարակային ծանոթացման համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների և ուղղման արձանագրության/արձանագրությունների (այսպիսինի գոյության դեպքում) ֆոտոպատճենները, հանձնաժողովի անդամների՝ տարբերվող կարծիքներով (այսպիսինի գոյության դեպքում), պահանջելու դեպքում անհապաղորեն փոխանցում է քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձանց:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների և անճշտություններն ուղղելու արձանագրության/արձանագրությունների (այսպիսինի գոյության դեպքում) ֆոտոպատճենները պետք է վավերացվեն հանձնաժողովի կնիքով, հանձնաժողովի նախագահի և հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով, ինչը ստացող անձը հաստատում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում արված ստորագրությամբ:

ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆԸ ՓԱԿԵԼԸ, ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՏՅԱՆԻ ՉՄՌՄԱԿՆՔՈՒՄԸ, ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

Բոլոր ընթացակարգերն ավարտելուց հետո, փակվում են հանձնաժողովի գրանցամատյանը և գործավարության մատյանը, այն ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը, հանձնաժողովի քարտուղարը և վավերացվում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով:

Հանձնաժողովը զմռսակնքում է.

- ▶ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը և դիմումները /բողոքները,
- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կնիքը (հանձնաժողովի հատուկ կնիքի զմռսակնքված փաթեթը ստորագրում են հանձնաժողովի բոլոր անդամները):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և գրանցամատյանը չեն զմռսակնքվում:

Հանձնաժողովի իրավագոր անձինք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին են փոխանցում ընտրական պարագաները և ընտրական փաստաթղթերի տուփը / տոպրակը, որում զետեղված են զմռսակնքված ընտրական փաստաթղթերը և դրանցից առանձին.

- ▶ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, անճշտություններն ուղղելու արձանագրությունը/արձանագրությունները (գոյության դեպքում) և տարբերվող կարծիքը (գոյության դեպքում), այն բացատրագրերի (գոյության դեպքում) հետ, որոնք վերաբերում են արձանագրության տվյալներին կամ ռեկվիզիտներին,
- ▶ գրանցամատյանը,
- ▶ դիմումները/բողոքների և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի զմռսակնքված ծրարը:

Ընտրական պարագաների և ընտրական փաստաթղթերի փոխանցման հետ կապված՝ կազմվում է հանձնման-ընդունման ակտ: Հանձնման-ընդունման ակտը ստորագրում են ընտրական փաստաթղթերը տրամադրող և ընդունող անձինք, որից հետո յուրաքանչյուրին փոխանցվում է տվյալ ակտի մեկական օրինակ:

ՄԱՍ IV

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ/
ԲՈՂՈՔՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ I. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԻ/ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

Կուսակցության/ընտրական դաշինքի/ընտրողների նախաձեռնող խմբի ներկայացուցիչը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում և դիտորդն իրավունք ունի.

- ▶ դիմում/բողոք փոխանցել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին կամ հանձնաժողովի քարտուղարին (Հավելված №2),
- ▶ քվեարկության օրը ընտրական ընթացակարգերի հետ կապված դժգոհությունները, բողոքները և դիտողությունները գրանցել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում (10-րդ և հաջորդ էջերում):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Ոչ-ոք իրավունք չունի խանգարել քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում գրանցել դժգոհություն, դիտողություն կամ բողոք (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 62.10*):
- ▶ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում գրառում անող անձը պարտավոր է մատնանշել իր ազգանունը, անունը և հասցեն (ըստ Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականի):

Ընտրատեղամասում քվեարկության ընթացակարգի խախտման մասին դիմումը/բողոքը պետք է կազմվի խախտումը նկատելուն պես, քվեարկության օրվա ժամը 7-ից մինչև քվեատուփը բացելը, իսկ դիմումը/բողոքը ձայները հաշվելու և քվեարկության արդյունքներն ամփոփելու ընթացակարգերի ժամանակ թույլ տրված խախտման մասին և քվեարկության արդյունքների վերանայման կամ անվավեր ճանաչելու պահանջով, պետք է կազմվի քվեատուփը բացելուց մինչև քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություն կազմելը:

Հանձնաժողովի քարտուղարը դիմումը/բողոքը գրանցում է գործավարության մատյանի մտից փաստաթղթերի մասում, դիմումատուին/բողոքարկողին տեղեկանք է տրամադրում, որում նշվում է դիմումը/բողոքը ընդունելու ամսաթիվը, ժամը և գրանցման համարը: Հանձնաժողովի քարտուղարը տեղեկանքը վավերացնում է ստորագրությամբ (Հավելված №2):

Բողոքների գրանցման գործընթացը դիտարկելու նպատակով վիճակահանությամբ որոշված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների կողմից խախտումների արձանագրման դեպքում, բողոքի գրանցման հետ կապված որոշումն ընդունում է հանձնաժողովը:

ԹՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱԿ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐՈՒՄ / ԲՈՂՈՔՆԵՐՈՒՄ ԱՆՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՐՈՇՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը, հանձնաժողովի նախագահը կամ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը որոշում են դիմում/բողոք ներկայացնողի թույլ տված անճշտությունը և խելամիտ ժամկետ սահմանում՝ դրա լրացման համար, եթե դիմում/բողոքը չի պարունակում.

- ▶ դիմում/բողոքը կազմելու ամսաթիվը և ժամը,
- ▶ դիմումատուի/բողոքողի անունը, ազգանունը և հաշվառման վայրը,
- ▶ ընտրական տեղամասի համարը,
- ▶ վկայի ամկայության դեպքում՝ նրա անունը, ազգանունը և գրանցման վայրը:

Դիմումատու/բողոքողը իրավունք ունի սահմանված ժամկետում լրացնել թերությունը համանման դիմում/բողոք ներկայացնելու միջոցով, կամ ներկայացնել նոր դիմում (որտեղ կնշվեն այն տվյալները, որոնց պատճառով էլ սահմանվել էր նրա թերությունը): Հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցամատյանում անում է «թերություն» գրառումը: Գրառման

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թերությունը լրացնելու ժամկետը սահմանվում է կողմերի համաձայնության հիման վրա: Թերությունը լրացնելու ժամկետի վերաբերյալ կողմերի անհամաձայնության դեպքում, ժամկետը միանձնյա սահմանում է դիմում/բողոքը ընդունող անձը:

Թերությունը լրացնելու դեպքում, հանձնաժողովի քարտուղարը, հանձնաժողովի նախագահը կամ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը գրանցամատյանում գրում է «լրացված է» և նշում թերությունը լրացնելու ճշգրիտ ժամանակը և ամսաթիվը: Գրառման երկայնքով ստորագրում են դիմում/բողոք ներկայացնողը և հանձնաժողովի համապատասխան պաշտոնեական անձը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սահմանված ժամկետում թերությունը չլրացնելու դեպքում, դիմում/բողոքը չի քննարկվում, ինչի մասին տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կարգադրություն է հրապարակում դիմում/բողոքը առանց քննարկման թողնելու մասին:

ԳԼՈՒԽ II. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԻՆ/ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔՈՒՄԸ

Հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է անհապաղորեն համապատասխանաբար արձագանքել այն դիմումին/բողոքին, որը վերաբերում է քվեարկության օրվա ժամը 7-ից մինչև քվեատուփի բացումը անցկացված ընթացակարգերի խախտմանը, և վերացնել առկա խախտումը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը չի վերացրել կամ չի կարողացել վերացնել խախտումը կամ որևէ այլ ձևով հրաժարվել է արձագանքումից, դիմումատուին/բողոքողը իրավունք ունի նույն խախտման մասին դիմումը/բողոքը անհապաղորեն ներկայացնել ընտրատեղամասային ընտրական հանձնաժողովին:

Խախտումը վերացնելու դեպքում քվեարկության օրվա գործավարության մատչանում կատարվում է համապատասխան գրառում՝ «Խախտումը վերացված է», և նշվում ճշգրիտ ժամանակը:

Դիմումը/բողոքը, որը վերաբերում է ձայները հաշվելուն և քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգերի խախտմանը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը չի քննարկում և քվեարկության օրվանից 2 օրացուցային օրվա ընթացքում փոխանցում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Ներկայացված դիմումը/բողոքը չի քննարկվում և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կարգադրություն է հրապարակում դիմումը/բողոքը առանց քննարկման թողնելու վերաբերյալ, եթե.

- ▶ դիմումը/բողոքը կազմված է ոչ իրավագոր անձի կողմից,
- ▶ դիմումի/բողոքի մեջ չի նշված խախտման էությունը և այն կատարելու ժամանակը,
- ▶ դիմումը/բողոքը ընտրական հանձնաժողովին է փոխանցվել օրենքով պահանջված ժամկետների խախտմամբ,
- ▶ սահմանված ժամկետում չի լրացվել ներկայացված դիմումի/բողոքի թերությունը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №1

Ընտրական հանձնաժողով ներկայացված դիմումի/բողոքի ռեկվիզիտները

Դիմումի/բողոքի մեջ նշվում է.

- ✓ դիմումը/բողոքը կազմելու ամսաթիվ, ամիսը, տարեթիվը և ժամանակը*,
- ✓ դիմումատուի/բողոքողի անունը, ազգանունը և հաշվառման վայրը*,
- ✓ ընտրական տեղամասի համարը*,
- ✓ վկայի առկայության դեպքում՝ նրա անունը, ազգանունը և հաշվառման վայրը*,
- ✓ խախտման էությունը և այն թույլ տալու ժամանակը**,
- ✓ խախտողին որոշելու դեպքում՝ նրա այն տվյալները, որոնք հնարավոր դարձան որոշել**,
- ✓ խախտողի բացատրագիրը (այսպիսինի գոյության դեպքում)**,
- ✓ դիմումատուի/բողոքողի կոնտակտային հեռախոսահամարը (բնակման վայրի կամ/և բջջայինի)***,
- ✓ դիմումատուի/բողոքողի ֆաքսի համարը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն (դրանց առկայության դեպքում)***,
- ✓ այլ լրացուցիչ տեղեկություններ:

* Տվյալ ռեկվիզիտների ոչ ճշգրիտ կամ ոչ լիարժեք մատնանշումը դիմումի/բողոքի մասին թերության սահմանման հիմունք է, իսկ թերությունը չուղղելու դեպքում՝ այն առանց քննարկման թողնելու հիմունք:

** Տվյալ ռեկվիզիտները չնշելը, առանց թերությունը որոշելու՝ դիմումը/բողոքը առանց քննարկման թողնելու հիմունք է:

*** Տվյալ ռեկվիզիտների ոչ ճշգրիտ կամ ոչ լիարժեք մատնանշումը չի կարող դառնալ դիմումի/բողոքի թերության սահմանման և այն առանց քննարկման թողնելու հիմունք, սակայն կարող է դառնալ կողմին՝ բողոքի քննարկման հրավիրելու անհնարինության հիմունք:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №2

№ „.....“ ընտրատարածք

№ „.....“ տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Տեղեկանք

Դիմումի/բողոքի գրանցման վերաբերյալ

Դիմումը/բողոքը ընդունելու ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվ.

Դիմումը/բողոքը ընդունելու ժամանակը

Դիմումի/բողոքի գրանցման համարը.

Հանձնաժողովի քարտուղար՝

.....

/ստորագրություն/

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №3

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստի հետ կապված լիազորություններ.

- ▶ Հրավիրում էք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստ (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.2):
- ▶ Վարում էք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.1.բ):

2. Վարչական գործառնություններ.

- ▶ Իրավունք ունեք առաջադրանքներ տալ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին և հանձնաժողովի այլ անդամների (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.1.ե*):
 - ▶ Իրավունք ունեք, իրավասությունների շրջանակներում հրապարակել կարգադրություն (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 30.1.գ*):
 - ▶ Ստանում եք և Ձեր մակագրությամբ բաժանում տեղամասային ընտրական հանձնաժողով մտած ընտրական փաստաթղթերը և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անունով մտից գրագրությունը (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.1.գ):
 - ▶ Պատասխանատու եք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի, գույքի և այլ նյութերի ընդունման, պահպանման և ըստ նշանակման տրամադրման համար (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.1.դ, հոդված 63.6*):
 - ▶ Հրապարակայնության ապահովման համար նկատի՝ ունեցեք, որ ընտրական տեղամասում բոլորի համար տեսանելի տեղում պետք է փակցված լինեն (*Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 8*).
- ☐ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կոնսուլտային հեռախոսի, ֆաքսի համարները և այլ տվյալներ,
 - ☐ ընտրական վարչակազմի այն իրավական ակտերը, որոնք կվերաբերեն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործունեությանը,
 - ☐ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի և հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունները,
 - ☐ ընտրողների միասնական ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակն, առանց լուսանկարների), ընտրողների ցուցակներում փոփոխությունների ընդգրկման և անճշտությունների բողոքարկման կարգը և ժամկետները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Քվեարկության օրվանից առնվազն երկու օր առաջ Ձեզ կփոխանցվեն ճշգրտված ցուցակների վերջնական տարբերակները (ընտրական հանձնաժողովի համար հատկացված տարբերակը՝ սեղանի ցուցակը, և հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը՝ պատի ցուցակը) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 31.11*):
- ▶ Հանրային տեղեկատվության համար հատկացված պատի ցուցակի նախնական տարբերակը պետք է հանեք և նույն տեղում փակցնեք ճշգրտված տարբերակը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները քվեարկության նախորդ օրը (20 հոկտեմբերի)

1. Քվեարկության շենքի կազմակերպման հետ կապված լիազորություններ.

- ▶ պատասխանատու էք քվեարկության շենքի կազմակերպման համար, նկատի՝ ունեցեք (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 58.4),
 - ☐ քվեարկության շենքում յուրաքանչյուր 500 ընտրողի համար պետք է կազմակերպվի առնվազն մեկ քվեախցիկ, որտեղ պետք է լինի մեկ գրիչ (անհրաժեշտության դեպքում, պետք է նախատեսվի սահմանափակ հնարավորություն ունեցող ընտրողների համար հարմարեցված քվեախցիկ),
 - ☐ պետք է տեղեր առանձնացվեն ընտրողների գրանցման համար և տեղադրվեն սեղաններ՝ գրանցում իրականացնող անձանց քանակին համապատասխան,
 - ☐ տեսանելի տեղում պետք է տեղադրվի ընտրական քվեատուփը,
 - ☐ ընտրական քվեատուփի մոտ պետք է տեղադրվի սեղան՝ հատուկ ծրարների համար:
 - ☐ Քարտուղարի սեղանի վրա պետք է տեղադրվի խոշորացնող ոսպնյակ՝ կարճատես ընտրողների համար, և հատուկ շրջանակ՝ կույր ընտրողների համար:
- ▶ Քվեարկության շենքում տեսանելի տեղում պետք է փակցված լինեն (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 58.4.դ, 58.5).
 - ☐ ընտրողների միասնական ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը),
 - ☐ ընտրողների հատուկ ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը),
 - ☐ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
 - ☐ թեկնածուների ցուցակները,
 - ☐ կուսակցական ցուցակները,
 - ☐ քվեարկության հրահանգը և ԿԸՀ-ի կողմից սահմանված, ընտրական քվեաթերթիկների լրացման կարգը,
 - ☐ քաղվածք Օրենքից, թե որ դեպքում է ընտրական քվեաթերթիկն անվավեր,
 - ☐ քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունները,
 - ☐ եթե ընտրական քվեաթերթի մեջ ներառված որևէ ընտրական սուբյեկտ այլևս չի մասնակցում ընտրություններին, քվեարկության շենքում և գաղտնի քվեախցերում հայտարարություն այդ մասին:

2. Ընտրական փաստաթղթերի ընդունման հետ կապված լիազորությունները.

Հիշեցնեք, քվեարկությունը սկսվելուց ոչ ուշ, քան 12 ժամ առաջ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից պետք է ստանաք ընտրական քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները: Ստանալիս համեմատե՛ք փոխանցված ընտրական քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակությունը հանձնման-ընդունման ակտում տեղ գտած տվյալների հետ (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 63.9–11): Ստուգե՛ք, որ քվեաթերթիկների վրա նշված լինի Ձեր ընտրական տեղամասի և ընտրատարածքի համարը:

**Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները
քվեարկության օրը
(21 հոկտեմբերի)**

Ժամը 07:00-08:00

- ☐ Ժամը 07:00-ին բացե՛ք ընտրական տեղամասը, հեռախոսով ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին տեղեկացրե՛ք ընտրական տեղամասը բացելու և հանձնաժողովի անդամների քվորումի (7 անդամ) մասին (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.1*):

- ☐ Հանձնաժողովի քարտուղարին փոխանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը, գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ցուցադրական արձանագրությունները (փակցվում է բոլորի համար տեսանելի տեղում):

- ☐ Ստուգե՛ք քվեարկության շենքում գտնվող իրավասու անձանց հավատարմագրման վկայականները (ուժի մեջ է անձը հաստատող վկայականի հետ): Հիշե՛ք, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեն միայն Օրենքով սահմանված համապատասխան իրավագոր անձինք:

- ☐ Ի ցույց բոլորի, ստուգե՛ք այն փաթեթի ամբողջականությունը, որում գետեղված է հանձնաժողովի հատուկ կնիքը և բացե՛ք այն (խնդրեք հանձնաժողովի քարտուղարին կնիքի համարը նշել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 9-րդ էջում) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.բ*):

- ☐ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամների բացահայտման համար անցկացրե՛ք վիճակահանություն (վիճակահանությանը չեն մասնակցում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձինք): (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.դ*):
Հիշե՛ք, եթե վիճակահանությամբ որոշված շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է իրեն շնորհված գործառույթի իրականացումից, նա կորցնում է հանձնաժողովի անդամների այլ գործառույթների բաշխման համար անցկացվելիք հերթական վիճակահանությանը մասնակցելու իրավունքից:

- ☐ Անցկացրե՛ք հերթական վիճակահանությունը հանձնաժողովի անդամների միջև՝ մնացած գործառույթների (ընտրողների հոսքը կարգավորող, ընտրողների գրանցում իրականացնող, քվեատուփը և հատուկ ծրարները վերահսկող հանձնաժողովի անդամներ) բաշխման համար (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.ե*):

- ☐ Բողոքների գրանցման գործընթացի դիտարկման նպատակով վիճակահանություն անցկացրե՛ք ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից առավելագույնը 2 ներկայացուցչի որոշման համար: Հիշեցե՛ք՝ վիճակահանությամբ որոշված ներկայացուցիչները և հանձնաժողովի քարտուղարը չի կարելի, որ լինեն միևնույն ընտրական սուբյեկտի կողմից ներկայացված անձինք (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.5*):

- ☐ Հայտարարե՛ք ընտրողների թիվը ընտրողների միասնական ցուցակում, ընտրողների հատուկ և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակներում (այսպիսինի գոյության դեպքում): Հանձնաժողովի քարտուղարին խնդրե՛ք տվյալները նշել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-րդ և 7-րդ և 8-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (ցուցադրական արձանագրություններում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում հատուկ ցուցակի մեջ ընտրողների թիվը գրանցվում է քվեարկությունն ավարտվելուց հետո) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.6.ա, հոդված 61.9*):

- ☐ Հայտարարե՛ք ստացած ընտրական քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակությունները, հանձնաժողովի քարտուղարին խնդրե՛ք ստացած քվեաթերթիկների թիվը գրանցել ցուցադրական արձանագրությունների և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի մեջ (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.6.բ, հոդված 61.9*):

- ☐ Ստուգե՛ք, որ ընտրական քվեատուփերը դատարկ լինեն՝ և՛ հիմնականը, և՛ շրջիկը (տեղափոխվող), քվեատուփերը գմռակնքե՛ք անհատական համար ունեցող գմռակնիքով (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.6.գ*):

- ☐ Ընտրողների՝ յուրաքանչյուր գրանցում իրականացնողի փոխանցե՛ք ցուցակ՝ 300-ընտրողով (ընտրողների գրանցում իրականացնողներից մեկին փոխանցե՛ք նաև՝ ընտրողների հատուկ ցուցակ), տարբեր տեսակի ընտրական քվեաթերթիկների մեկական նոթատետր (ստորագրե՛ք և ընտրողների գրանցում

իրականացնողին ևս ստորագրել տվեք ընդունման-հանձնման ակտը, նոթատետրի առաջին թերթին, խնդրե՛ք գրանցում իրականացնողին վերստուգել յուրաքանչյուր նոթատետրի մեջ քվեաթերթիկների թվի ճշգրտությունը), նշմարման հեղուկ, գրանցում իրականացնողի կնիք (կնիքի համարը նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 9-րդ էջում):

- ☐ Այն դեպքում, եթե գրանցում իրականացնողի կնիքները անհրաժեշտ քանակությունից պակաս լինեն կամ կնիքը վնասվի, նվազեցրե՛ք գրանցում իրականացնողների թիվը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.7*):
- ☐ Ընտրողների հոսքը կարգավորողին փոխանցե՛ք նշմարումը ստուգելու ուլտրամանուշակագույն լապտեր:
- ☐ Քվեատուփը և հատուկ ծրարները վերահսկողին փոխանցե՛ք հատուկ ծրարները և հիմնական ընտրական քվեատուփը:
- ☐ Հանձնաժողովի անդամներին նյութերը փոխանցելուց հետո, անհապաղորեն, մինչև քվեարկության սկսվելը, հանձնաժողովի քարտուղարի հետ լրացրե՛ք ստուգողական թերթի ինքնապատճենվող ձևաթուղթը (բացառությամբ առաջին ընտրողի մասին տվյալների): Ուշադրություն դարձրե՛ք, որ ստուգողական թերթը ստորագրեն հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.10*):

Ժամը 08:00-ից

- ☐ Ընտրական տեղամաս եկած առաջին ընտրողն անցնում է գրանցումը և ստանում ընտրական քվեաթերթիկը: Դրանից հետո ցուցում տվե՛ք հանձնաժողովի քարտուղարին, որ առաջին ընտրողի մասին տվյալները գրանցի ստուգողական թերթի վրա (հանձնաժողովի քարտուղարը տվյալները պետք է տեղափոխի ընտրողների համապատասխան ցուցակից), ստորագրել տա նրան և նշի ընտրական քվեատուփերի մեջ ստուգողական թերթերը գցելու ճշգրիտ ժամանակը: Ստուգողական թերթի մեկ օրինակը գցե՛ք հիմնական ընտրական քվեատուփի մեջ, երկրորդ օրինակը՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ (այսպիսինի գոյության դեպքում), իսկ երրորդ օրինակը պահե՛ք (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.10*):
- ☐ Առաջին ընտրողի կողմից գրանցումն անցնելուց հետո, հեռախոսով տեղեկացրե՛ք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին՝ հիմնական քվեատուփը և տեղափոխվող քվեատուփը (այսպիսինի գոյության դեպքում) զննակնքելու, ստուգողական թերթը/ թերթերը համապատասխան քվեատուփի/քվեատուփերի մեջ գցելու և քվեարկությունը սկսելու մասին:

Քվեարկության ընթացքում նկատի՝ ունեցե՛ք.

- Եթե նշմարումը ստուգող հատուկ սարքը բացահայտում է, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրան արգելվում է մասնակցել քվեարկությանը: Ցուցում տվե՛ք հանձնաժողովի քարտուղարին նրա ով լինելը նշի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում:
- Ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է, եթե ընտրողների համապատասխան ցուցակում Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարի, սեռի և լուսանկարի հետ մեկտեղ, ամբողջությամբ համապատասխանում են ստորև թվարկված տվյալներից (անուն, ազգանուն, ծննդյան ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվ, հասցե) գոնե 3-ը:
- Եթե ընտրողների գրանցում իրականացնողն ընտրողի դեմքը և ներկայացված փաստաթղթում կամ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարը միմյանց անհամապատասխան է համարում, նա տվյալ ահամապատասխանությունը հաստատելու հարցով պետք է դիմի Ձեզ:
Եթե հաստատեք անհամապատասխանությունը, ցուցում տվե՛ք հանձնաժողովի քարտուղարին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում անել համապատասխան գրառում (ընտրողի անունի, ազգանվան և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարի նշումով): Սույն գրառումը հանձնաժողովի քարտուղարի հետ հաստատե՛ք ստորագրություններով: Հանձնաժողովի քարտուղարը գործավարության մատյանին պետք է կցի ստորագրությամբ հաստատված ընտրողի կողմից ներկայացված փաստաթղթի ֆոտոպատճենը:
Եթե չեք հաստատի անհամապատասխանությունը, ընտրողների գրանցումն իրականացնողն իրավունք ունի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում դրա համար հատկացված էջում գրել իր առանձնահատուկ կարծիքը: Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում պետք է անի համապատասխան գրառում (ընտրողի անունի, ազգանվան և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարի նշումով): Սույն գրառումը գրանցում իրականացնողը և հանձնաժողովի քարտուղարը պետք է հաստատեն ստորագրություններով: Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանին պետք է կցի իր ստորագրությամբ հաստատված ընտրողի կողմից ներկայացված փաստաթղթի ֆոտոպատճենը:
Վերոնշյալ ընթացակարգը կատարելուց հետո ընտրողին տվե՛ք քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:

- Եթե ընտրողը հրաժարվում է անցնել նշմարման ընթացակարգը, նրան չտաք քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:
- Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը ընտրացուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողին, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ցուցում տրվի ստորագրել նույն սյունակում: Մինևնույն ժամանակ, ցուցում տվեք գրանցում իրականացնողին նշվածի վերաբերյալ:
- Եթե ընտրողը կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը վնասել է քվեաթերթիկը, ցուցում տվեք ընտրողների գրանցումն իրականացնող անձին փոխել ընտրողի վնասված քվեաթերթիկը նորով: Ընտրողի ներկայությամբ կտրե՛ք վնասված քվեաթերթիկի անկյունը, վրան գրեք՝ «վնասված է» և ստորագրե՛ք և առանձին պահե՛ք (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.4):
- Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն լրացնել քվեաթերթիկը, ուշադրություն՝ ն դարձրեք, որ քվեախցիկ օգնելու համար չհրավիրվի հանձնաժողովի անդամ, թեկնածու, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչ, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցի ներկայացուցիչ և դիտորդ: Ընտրողին կարող է օգնություն ցուցաբերել ցանկացած անձ, բացի վերոնշյալ անձանցից (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.3*):
- Եթե ընտրողը ֆիզիկական վիճակի պատճառով (վերին վերջավորություններ չունենալ) չի կարողանում ինքնուրույն իրականացնել քվեարկության ընթացակարգերը, այս դեպքում հիշեցրե՛ք ընտրողների գրանցում իրականացնողին, որ ընտրողին քվեաթերթիկ փոխանցելիս՝ համապատասխան ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում անի գրառում «ֆիզիկական վիճակ» և նշվածը հաստատի ստորագրությամբ:

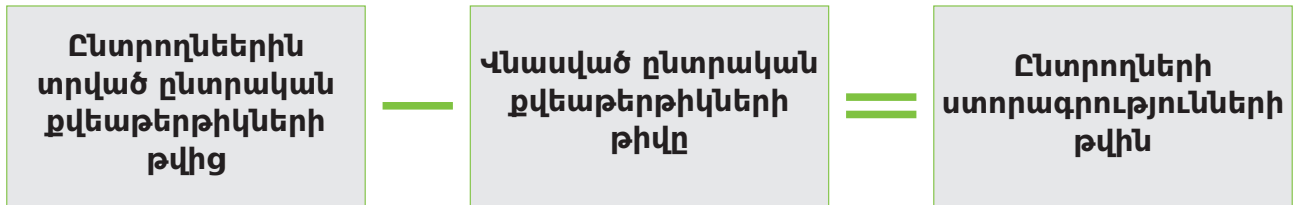
Ժամը 09:00-ից

- ☐ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկության անցկացումը հանձնարարե՛ք վիճակահանությամբ որոշված հանձնաժողովի 2 անդամներին և նրանց փոխանցե՛ք (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 66.3*).
 - ☐ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը,
 - ☐ ընտրողների գրանցումն իրականացնողի ստորագրությամբ և ընտրողների գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված անհրաժեշտ քանակի ընտրական քվեաթերթիկներ,
 - ☐ հատուկ ծրարներ (շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփի ցուցակում առկա ընտրողներին համապատասխան),
 - ☐ զմռսակնքված շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը, որում պետք է գետեղված լինի ստուգողական թերթը:
 - ☐ շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփի զմռսակնքման կնիքը (տեղափոխվող ընտրական քվեատուփը զմռսակնքվում է շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփով ընտրությունն ավարտվելուց հետո):
- ☐ Հանձնաժողովի քարտուղարին ցուցում տվեք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում գրանցել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցված քվեաթերթիկների քանակը, ինչպես նաև շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրատեղամասից տանելու ժամանակը:
- ☐ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրատեղամաս վերադարձնելուն պես, հանձնաժողովի քարտուղարին ցուցում տվեք ստուգել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում առկա ստորագրությունների, չօգտագործված կամ/և վնասված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների թվի ճշտությունը: Անճշտության հայտնաբերման դեպքում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները պետք է բացատրագիր գրեն՝ պատճառի մատնանշմամբ: Բացատրագրում արտացոլված տվյալները պետք է նախատեսվեն համապատասխան քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության տվյալներում և կցվեն քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության/արձանագրություններին:
- ☐ Կտրե՛ք չօգտագործված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների անկյունները, մակագրե՛ք «վնասված է» և ստորագրե՛ք: Հանձնաժողովի քարտուղարին ցուցում տվեք ընտրողների ստորագրությունների թիվը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում, չօգտագործված քվեաթերթիկների թիվը, ինչպես նաև ընտրական տեղամաս շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի վերադարձման ժամանակը գրանցել գործավարության մատյանում:

Ժամը 10:00, 12:00, 15:00, 17:00

Խնդրե՛ք ընտրողների գրանցումն իրականացնողներին, առանց քվեարկության ընթացակարգին խանգարելու, հաշվել ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իրենց կողմից տրամադրված ընտրական քվեաթերթիկների քանակությունները (ներառյալ հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված ընտրական քվեաթերթիկների քանակը): Երաշխավորվում է ընտրողների գրանցում իրականացնողների հետ տվյալների վերստուգումը կատարել ըստ **համամասնական** քվեաթերթիկների:

Վերստուգել՝ տվյալների ճշգրտությունը հետևյալ բանաձևով.

Եթե տվյալների միջև տարբերություն հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցումն իրականացնողն անհապաղորեն պետք է բացատրագիր գրի, որը պետք է կցեք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/ արձանագրություններին, իսկ նրանում առկա տվյալները նախատեսեք ամփոփիչ արձանագրությունը լրացնելիս: **Գումարեք յուրաքանչյուր գրանցում իրականացնողից ժամը 10:00, 12:00, 15:00, 17:00-ին** ստացած ստորագրությունների թիվը, նրանց գրված բացատրագրերի (այսպիսինի գոյության դեպքում) նախատեսմամբ և տվյալներն անհապաղորեն ուղարկե՛ք կարճ տեքստային հաղորդագրությամբ (sms-ով) ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից տրամադրված հեռախոսահամարին:

Ժամը **12:00**-ին և ժամը **17:00**-ին ընտրողների գրանցումն իրականացնողների հետ հաշված, ընտրողների ցուցակներում քվեարկության մասնակից ընտրողների ստորագրությունների թիվը հանձնաժողովի քարտուղարին նշել՝ տվեք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.6*):

Մինչև ժամը 20:00-ն

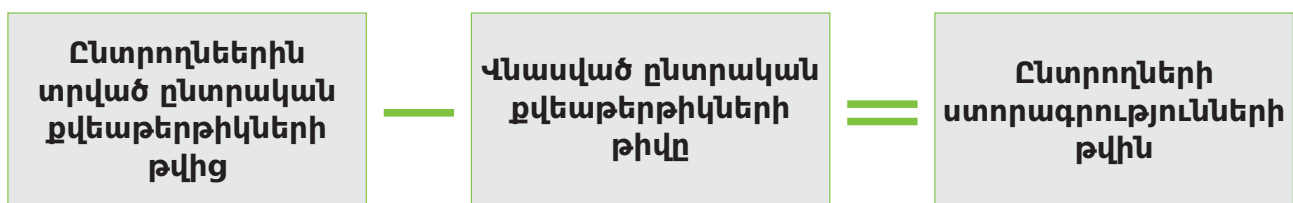
- ☐ Ծրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը ընտրական տեղամաս պետք է վերադարձվի ժամը 20-ից ոչ ուշ (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 66.1*): Ցուցում տվեք հանձնաժողովի քարտուղարին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում գրանցել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփով քվեարկությունն ավարտվելուց հետո մնացած չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների թիվը և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ընտրատեղամաս վերադարձնելու ժամանակը:

Ժամը 20:00-ից մինչև քվեատուփը բացելը

- ☐ Ժամը 20:00-ին քվեարկությունն ավարտված հայտարարե՛ք: Հանձնարարե՛ք հանձնաժողովի անդամներից մեկին հաշվել հերթում կանգնած ընտրողների թիվը (այսպիսինի գոյության դեպքում): Քվեարկությունն ավարտվելուց հետո փակե՛ք ընտրատեղամասի դուռը և զմոսակնե՛ք ընտրական քվեատուփի ճեղքը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.8*):

- ☐ Հանձնարարե՛ք հանձնաժողովի քարտուղարին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշել քվեները հաշվելու ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող անձանց ինքնությունը:

- ☐ Կարևոր է, որ քվեարկությունն ավարտվելուց հետո, մինչև վիճակահանության անցկացումը, յուրաքանչյուր ընտրողների գրանցումն իրականացնողի հանձնարարե՛ք հաշվել ընտրողներին տրված (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի համաձայն տրված քվեաթերթիկների նախատեսմամբ) և վնասված քվեաթերթիկների թիվը և ընտրողների ստորագրությունների թիվը, իրենց ձեռքի տակ եղած միասնական և հատուկ ցուցակներում (իրենց կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ)։

Եթե տվյալների միջև անհամապատասխանություն հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցում իրականացնողին հանձնարարե՛ք կրկին հաշվել և ճշգրտել քանակությունները: Եթե տվյալների միջև կրկին հայտնաբերվի տարբերություն խնդրե՛ք գրանցում իրականացնողին բացատրագիր գրել, որը պետք է կցեք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/արձանագրություններին, իսկ տվյալները համապատասխանաբար պետք է արտացոլեք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության/արձանագրությունների մեջ:

- ☐ Վերոնշյալ տվյալները որոշելուց հետո, գրանցում իրականացողներին հանձնարարել՝ հաշվել քվեարկության մասնակից ընտրողների գենդերային տվյալները (կանանց թիվը) բոլոր տեսակի ցուցակներում: Տվյալները փոխանցել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

- ☐ Հանձնաժողովի անդամների միջև անցկացրել՝ վիճակահանություն չորս հաշվողների որոշման համար *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.1):*

- ☐ Դիտորդների միջև վիճակահանություն անցկացրել՝ 2 վերահսկողի որոշման համար, եթե դիտորդներն իրենց կազմից փոխհամաձայնությամբ չեն կարողանա ընտրել ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելու ընթացակարգը վերահսկող անձանց *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.1):*

- ☐ Վիճակահանություն անցկացրել ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից ոչ ավելի, քան 2 ներկայացուցչի որոշման համար, որոնք հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ որոշված հաշվողների հետ մասնակցում են իսկական (վավեր) կամ/և անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների հաշվելու գործընթացին: Հիշել, վիճակահանությանը չեն մասնակցում այն ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները, որոնց կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամներն էլ վիճակահանությամբ որոշված հաշվողներ են *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.2):*

- ☐ Հաշվողներին ցուցում տվեք հաշվել ընտրողների ստորագրությունների քանակն ընտրողների միասնական ցուցակում, ընտրողների հատուկ ցուցակում և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում (այսպիսինի գոյության դեպքում) *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.3):*

- ☐ Հանձնաժողովի քարտուղարին ցուցում տվեք առանձին-առանձին փաթեթներում դասավորել ընտրողների միասնական ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) սեղանի տարբերակները, չօգտագործված և վնասված քվեաթերթիկները: Հանձնաժողովի քարտուղարը մինչև փաթեթի մեջ տեղավորելը պետք է կտրի չօգտագործված քվեաթերթիկների անկյունները *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.3.4):*

- ☐ Հաշվողներին ցուցում տվեք առանձին-առանձին զմռսակնիքել ընտրողների միասնական ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) սեղանի տարբերակները, չօգտագործված և վնասված քվեաթերթիկների տոպրակները և ընտրողների գրանցում իրականացնողների կնիքները *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.4.5):*

- ☐ Զմռսակնիքման գծի վրա ստորագրել՝ հաշվողների հետ: Փաթեթի վրա նշել ընտրական տեղամասի անվանումը, համարը, ընտրական փաստաթղթերի տեսակը: *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.5):*

Քվեատուփի բացելը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների լրացումը

- ☐ Ստուգել՝ քվեատուփի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի (այսպիսինի գոյության դեպքում) զմռսակնիքների ամբողջականությունը *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.1):*

- ☐ Նախ՝ բացել շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը (այսպիսինի գոյության դեպքում): Հաշվողները ստուգում են ընտրական քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը և որոշում են դրա և հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի նույնականությունը *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.4):*

- ☐ Բացել հիմնական ընտրական քվեատուփը: Հաշվողները ստուգում են ընտրական քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը և, դրա իսկականը լինելը հավաստելու նպատակով, համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.5):*

- ☐ Բացել բացառության դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի ընտրական քվեատուփը (այսպիսինի գոյության դեպքում): Հաշվողները ստուգում են ընտրական քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը և, դրա իսկականը լինելը հավաստելու նպատակով, համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ: *(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.8):*

- ☐ Եթե ամեն ինչ կարգին լինի, հաշվողները իրար պետք է խառնեն ընտրական տեղամասի շրջիկ (տեղափոխվող), հիմնական և բացառության դեպքում ստեղծված ընտրական քվեատուփերից դատարկած հատուկ ծրարները: (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.5, 67.7):
-
- ☐ Հաշվողներին ցուցում տվեք տեսակավորել ընտրական քվեաթերթիկները: Հանձնաժողովի հետ մեկտեղ մեկ առ մեկ քվեարկե՛ք կասկածելի համարված ընտրական քվեաթերթիկները (այսպիսինի գոյության դեպքում) (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.5):
-
- ☐ Հաշվողներին ցուցում տվեք հաշվել անվավեր ընտրական քվեաթերթիկները և յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի ստացած ձայները/ընտրական քվեաթերթիկները (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.6–9):
-
- ☐ Հայտարարե՛ք յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի կողմից ստացած ձայների և անվավեր քվեաթերթիկների թիվը և հանձնաժողովի քարտուղարի հետ ստուգե՛ք տվյալների ճշգրտությունը: Հանձնաժողովի քարտուղարը տվյալները պետք է մուտքագրի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի մեջ և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունների մեջ (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.8):
-
- ☐ Հաշվողներին ցուցում տվեք կապել և զմռսակնքել անվավեր ընտրական քվեաթերթիկները (առանձին են զմռսակնքվում այլ ընտրական տեղամասի համար հատկացված անվավեր ընտրական քվեաթերթիկները), յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի ընտրական քվեաթերթիկները (փաթեթների վրա ստորագրում են հաշվողները և հանձնաժողովի նախագահը) (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.6–9):
-
- ☐ Հանձնաժողովի քարտուղարը, Ձեզ հետ համաձայնեցնելով, լրացնում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելիս՝ պետք է նկատի առնվեն ընտրողների գրանցումն իրականացնողների բացատրագրերում (այսպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները: Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները գրանցում է գրանցամատյանում ելից փաստաթղթերի մասում: Հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, ինչով հավաստվում է նրանց ներկա գտնվելը ընտրատեղամասում: Լրացված քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները **վավերացրե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով**: (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71):
-
- ☐ Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններ տրամադրելիս (պահանջելու դեպքում)՝ հանձնաժողովի քարտուղարի հետ ստորագրե՛ք և վավերացրե՛ք դրանք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով: Պատճենը ստացող անձը գործավարության մատյանում ստորագրությամբ է հաստատում այն ստանալը (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71.8):
-
- ☐ Առանձին-առանձին փաթեթներով զմռսակնքե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքը (հանձնաժողովի հատուկ կնիքի զմռսակնքված փաթեթի վրա ստորագրում են հանձնաժողովի բոլոր անդամները) (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71.13), քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը, դիմում-բողոքների հետ:
-
- Հիշե՛ք՝ գրանցամատյանը և քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները չեն զմռսակնքվում:
-
- ☐ Չմռսակնքված ընտրական փաստաթղթերը զետեղե՛ք մեծ արկղի կամ տոպրակի մեջ և տարե՛ք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով: Արկղից/տոպրակից առանձին՝ տարե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և գրանցամատյանը, ինչպես նաև քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի և դիմում-բողոքների զմռսակնքված փաթեթները (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71.11):

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №4

**Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի լիազորությունները
քվեարկության օրը
(21 հոկտեմբերի)**

Ժամը 07:00-08:00

- ☐ Ընտրական տեղամասը բացելիս՝ հանձնաժողովի նախագահից ստացել՝ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը, գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ցուցադրական արձանագրությունները:

- ☐ Քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունները փակցրել՝ ընտրական տեղամասում բոլորի համար տեսանելի տեղում:

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի առաջին և երկրորդ էջերում, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ 10-րդ և հաջորդ էջերում ևս գրել՝ ընտրական տեղամասը բացելիս քվեարկության շենքում գտնվող իրավագոր անձանց (հանձնաժողովի անդամների, դիտորդների, ներկայացուցիչների) անունները և ազգանունները և խնդրել՝ նրանց՝ շենքում գտնվելը ստորագրությամբ վավերացնել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.ա*):

- ☐ Հանձնաժողովի նախագահի կողմից հանձնաժողովի հատուկ կնիքի գմռակնքված փաթեթը բացելուց հետո, տվյալ կնիքի համարը նշել՝ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 9-րդ էջում:

- ☐ Հանձնաժողովի անդամների միջև գործառույթների բաշխման նպատակով անցկացված վիճակահանության արդյունքները գրանցել՝ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.գ*):

- ☐ Բողոքների գրանցման գործընթացի դիտարկման նպատակով, անցկացված վիճակահանությամբ որոշված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների տվյալները գրանցել՝ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.5*):

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում գրել՝ ընտրողների ընդհանուր ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ (այսպիսինի գոյության դեպքում) առկա ընտրողների քանակը (ցուցադրական արձանագրություններում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում հատուկ ցուցակում ընտրողների թիվը գրվում է քվեարկությունն ավարտվելուց հետո) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.9*):

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում գրել՝ ստացած ընտրական քվեաթերթիկների քանակը: (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.9*):

- ☐ Ընտրական քվեատուփերի գմռակնքման ժամանակը և ընտրական քվեատուփերի գմռակնիքների անհատական համարները նշել՝ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ և 9-րդ էջերում նշել՝ ընտրողների գրանցումն իրականացնողներից յուրաքանչյուրին փոխանցած կնիքի համարը:

- ☐ Մինչև քվեարկությունը սկսվելը, հանձնաժողովի նախագահի հետ մեկտեղ լրացրել՝ ստուգողական թերթի ինքնապատճենվող ձևաթուղթը (բացառությամբ առաջին ընտրողի մասին տվյալների): Ուշադրություն դարձրել, որ ստուգողական թերթը ստորագրեն հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.10*):

Ժամը 08:00-ից

- ☐ Ընտրական տեղամաս գալով՝ առաջին ընտրողն անցնում է գրանցումը և ստանում ընտրական քվեաթերթիկը: Դրանից հետո առաջին ընտրողի մասին տվյալները գրանցե՞ք ստուգողական թերթերում (տվյալները պետք է տեղափոխեք ընտրողների համապատասխան ցուցակից), ստորագրել տվե՞ք նրան և նշե՞ք ընտրական քվեատուփերի մեջ ստուգողական թերթերը գցելու ճշգրիտ ժամանակը (ստուգողական թերթի տվյալները գրանցե՞ք գործավարության մատյանի 4-րդ էջում):

Ժամը 09:00-ից

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում նշե՞ք, թե որքան ընտրական քվեաթերթիկ է փոխանցվել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամներին և նշե՞ք շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրական տեղամասից տանելու ժամանակը (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 62.6):

Ժամը 12:00

- ☐ Ընտրողների գրանցում իրականացնողներից յուրաքանչյուրի հետ հաշվե՞ք ընտրողների ցուցակներում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների քանակը և դրանց գումարը նշե՞ք գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում:

Ժամը 17:00

- ☐ Ընտրողների գրանցում իրականացնողներից յուրաքանչյուրի հետ հաշվե՞ք ընտրողների ցուցակներում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների քանակը և դրանց գումարը նշե՞ք գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում:

Մինչև ժամը 20:00-ն

- ☐ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրատեղամաս վերադարձնելուն պես, ստուգե՞ք շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում ամկա ստորագրությունների, չօգտագործված կամ/և վնասված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակի ճշտությունը: Անճշտություն հայտնաբերելու դեպքում, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները պետք է բացատրագիր գրեն՝ պատճառի մատնանշմամբ: Բացատրագրում արտացոլված տվյալները նախատեսե՞ք համապատասխան քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության տվյալներում և կցե՞ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/ արձանագրություններին:
Հանձնաժողովի նախագահը կտրում է չօգտագործված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների անկյունները, մակագրում է «վնասված է» և ստորագրությամբ հաստատում: Գործավարության մատյանի 4-րդ էջում գրանցե՞ք ընտրողների ստորագրությունների թիվը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում, չօգտագործված քվեաթերթիկների թիվը, ինչպես նաև ընտրական տեղամաս շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի վերադարձման ժամանակը:

Ժամը 20:00-ից մինչև քվեատուփի բացելը

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում նշե՞ք ժամը 20:00-ի դրությամբ հերթում կանգնած ընտրողների քանակը (այսպիսինի գոյության դեպքում):
- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշե՞ք ձայները հաշվելու ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող անձանց ով լինելը:
- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում նշե՞ք հանձնաժողովի անդամների միջև հաշվողների գործառնությունները վիճակահանությամբ բաշխելու արդյունքները:
- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում գրանցե՞ք ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելու գործընթացի հսկման համար դիտորդներից որոշված վերահսկիչների տվյալները:
- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում գրե՞ք վիճակահանությամբ որոշված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների տվյալները, որոնք հաշվողների հետ մասնակցում են վավեր կամ/և անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների հաշվման գործընթացին:

- Ըստ ընտրողների միասնական ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հաշվողների կողմից որոշված քվեարկության մասնակից ընտրողների ընդհանուր քանակը նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.3*):

- Առանձին-առանձին փաթեթավորե՛ք ընտրողների միասնական ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի, ինչպես նաև շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի (այսպիսինի գոյության դեպքում) ցուցակի սեղանի տարբերակները: Մինչև փաթեթավորելը կտրե՛ք չօգտագործված և վնասված քվեաթերթիկների անկյունները: Փաթեթների գմռակներման գծի վրա ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.3, 67.4, 67.5*):

- **Գոյություն ունենալու դեպքում՝** հաշվառե՛ք այն դեպքերի թիվը, որոնք վերաբերում են **ընտրողի դեմքի և ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում/ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների միմյանց հետ անհամապատասխանությանը**, և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանին կցված փաստաթղթերի քանակը: Տվյալները գրանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 29-րդ և հաջորդ էջերում, ինչից հետո գմռակներե՛ք տվյալ փաստաթղթերը: Չմոսակնքված փաթեթի վրա նշե՛ք ընտրական տեղամասի անվանումը և համարը, փաստաթղթերի տեսակը: Չմոսակնքման գծի վրա ստորագրե՛ք (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.51*):

Քվեատուփի բացելը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների կազմումը

- Քվեատուփը բացելուց հետո, հաշվողների կողմից հաշվված անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների և ընտրական սուբյեկտների կողմից ստացած ձայների քանակությունները նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (այլ ընտրական տեղամասի համար հատկացված անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների քանակը նշվում է միայն քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում) (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.6,8*):

- Հանձնաժողովի նախագահի հետ ստուգե՛ք տվյալների ճշգրտությունը: Ստացված արդյունքները գրե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններում: (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.8*):

- Հաշվողների կողմից ձայները հաշվելու ընթացակարգն ավարտելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահի հետ համաձայնեցմամբ, լրացրե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71.1*): Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելիս՝ պետք է նկատի առնված լինեն ընտրողների գրանցումն իրականացնողների բացատրագրերում (այսպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները: **Հիշե՛ք՝ արգելվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ տեղ գտած տվյալներն ուղղել** (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 70.3*):

- Ստորագրե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը և հետևե՛ք, որ այն ստորագրեն հանձնաժողովի բոլոր անդամները: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները **վավերացրե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով** և գրանցե՛ք գրանցամատյանի էլից փաստաթղթերի մասում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71.4*):

- Քվեարկության արդյունքներն ամփոփելուց հետո, փակե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը և գրանցամատյանը, համապատասխան «Մատյանը փակված է» գրառումով, հաստատե՛ք Ձեր և հանձնաժողովի նախագահի ստորագրություններով, ինչից հետո դրանք վավերացրե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 62.11, 71.12*):

- Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններ տրամադրելիս (պահանջելու դեպքում)՝ տվյալ ֆոտոպատճենը վավերացրե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով և հանձնաժողովի նախագահի հետ ստորագրե՛ք այն: Տրված ֆոտոպատճենները գրանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում: Ստացող անձին ստորագրությամբ հաստատել տվե՛ք ամփոփիչ արձանագրությունների պատճենները ստանալը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 71.8*):

Ի նկատի ունեցեք.

- ▶ Գրանցամատյանում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 10-րդ և հաջորդ էջերում գրանցե՛ք քվեարկության օրվա բոլոր մտից դիմումները/բողոքները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 62.9*):
- ▶ Հանձնաժողովի անդամների վիճակահանությամբ սահմանված գործառույթներն այլ անդամների ժամանակավոր փոխանցման դեպքում, տեղեկությունը գրառե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 5-րդ էջում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.է*):
- ▶ Եթե նշմարումը ստուգելիս պարզվի, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրա ինքնությունը նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №5

Հանձնաժողովի՝ ընտրողների հոսքը կարգավորող անդամի գործառույթները**(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 64, 65)**

- ▶ Կարգավորե՛ք ընտրական տեղամաս մտած ընտրողների հոսքը:
- ▶ Ընտրողին խնդրե՛ք ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հավաստող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը:
- ▶ Ուլտրամանուշակագույն լապտերով ստուգե՛ք, թե չունի արդյոք ընտրողը նշմարում, և, երբ կհամոզվեք, որ ընտրողը չունի նշմարում, նրան տվե՛ք քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:
- ▶ Հետևե՛ք՝ քանի ընտրող է կանգնած ընտրողի համար հատկացված գրանցման սեղանի մոտ: Եթե գրանցման սեղանի մոտ երկուսից ավելի ընտրող կա կանգնած, ժամանակավորապես դանդաղեցրե՛ք քվեարկության շենք հերթական ընտրողի մուտքը:
- ▶ Ընտրողին ուղղորդե՛ք դեպի այն գրանցման սեղանը, որին պատկանում է ընտրողների ցուցակում ընդգրկված՝ նրա ազգանվան առաջին տառը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե ընտրողը չունի Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հավաստող վկայական կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիր, բացատրե՛ք, որ նա չի կարող մասնակցել քվեարկությանը, և խնդրե՛ք լքել ընտրական տեղամասը:
- ▶ Եթե ուլտրամանուշակագույն լապտերով նշմարումը ստուգելիս պարզվի, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրան արգելվում է մասնակցել քվեարկությանը: Ընտրողի ով լինելը տեղեկացրե՛ք հանձնաժողովի նախագահին: Ընտրողին խնդրե՛ք լքել ընտրական տեղամասը:
- ▶ Այն ընտրողը, որը «ֆիզիկական վիճակի», մասնավորապես, վերին վերջավորություններ չունենալու պատճառով չի կարողանում ինքնուրույն իրականացնել քվեարկության ընթացակարգերը, չի անցնում նշմարման ստուգման և նշմարման ընթացակարգերը:

Հանձնաժողովի՝ ընտրողների գրանցումն իրականացնող անդամի գործառնությունները

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65)

- ▶ Ընտրողին խնդրե՛ք ներկայացնել. Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հավաստող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը,
- ▶ Ստուգե՛ք, թե ընդգրկված է արդյոք ընտրողը ընտրողների միասնական կամ հատուկ ցուցակի մեջ, և համեմատե՛ք ընտրողի անձնական համարը ընտրողների ցուցակում առկա համարի հետ:
- ▶ Ստուգե՛ք ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում առկա ընտրողի հաշվառման տվյալների և ընտրողների ցուցակում ընդգրկված տվյալների համապատասխանությունը:
- ▶ Ստուգե՛ք ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում և ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների և ընտրողի դեմքի իրար հետ համապատասխանությունը: Եթե ընտրողի դեմքը և ներկայացված փաստաթղթում կամ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարները միմյանց անհամապատասխան համարեք, տվյալ անհամապատասխանության հաստատման հարցով դիմե՛ք հանձնաժողովի նախագահին և սպասե՛ք նրա ցուցումներին: Եթե հանձնաժողովի նախագահը չի հաստատի անհամապատասխանությունը, իրավունք ունեք գործավարության մատչանում նշելու Ձեր առանձնահատուկ կարծիքը, ինչը հանձնաժողովի քարտուղարի հետ հաստատում եք ստորագրությամբ:
- ▶ Համապատասխանության հաստատման դեպքում (ընտրողների համապատասխան ցուցակում Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարի, սեռի և լուսանկարի հետ մեկտեղ, ամբողջությամբ համապատասխանում են ցուցակում առկա տվյալներից (անունը, ազգանունը, ծննդյան ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվը, հասցեն) գոնե երեքը, (ԿԸՀ-ի 2012 թվականի սեպտեմբերի 21-ի որոշում №41/2012), ընտրողին արե՛ք նշմարում աջ ձեռքի բթամատի կամ ցուցամատի եղունգի վրա, եթե տվյալ գործողության կատարումն անհնար է՝ աջ ձեռքի մյուս մատների վրա, եթե դա ևս անհնար է, նույն կարգով՝ ձախ ձեռքի վրա (ԿԸՀ-ի 2012 թվականի սեպտեմբերի 21-ի որոշում №20/2012):
- ▶ Նշմարման ընթացակարգ անցնելուց հրաժարվելու դեպքում, ընտրողն իրավունք չունի մասնակցելու քվեարկությանը, և նրան չի տրամադրվում քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ:
- ▶ Ստորագրե՛ք է ընտրողների միասնական ցուցակի համապատասխան սյունակում, ընտրողի ազգանվան երկայնքով:
- ▶ Խնդրե՛ք ընտրողին ընտրացուցակում իր ազգանվան երկայնքով ստորագրությամբ հաստատել քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ ստանալը: Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը ընտրացուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողին, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ցուցում տաք ստորագրելու նույն սյունակում: Միևնույն ժամանակ, նշվածի վերաբերյալ պետք է բացատրագիր գրեք (ընտրողի անվան և ազգանվան մատնանշմամբ):
- ▶ Քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ տրամադրելիս ստորագրե՛ք դրա/դրանց դարձերեսին համապատասխան սյունակում և հաստատե՛ք գրանցում իրականացնողի կնիքով (նույնպես դարձերեսին):
- ▶ Ընտրողին փոխանցե՛ք Ձեր կողմից ստորագրված և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկները:
- ▶ Եթե Դուք կամ ընտրողը վնասեք ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկները, այդ մասին անհապաղ տեղեկացրե՛ք հանձնաժողովի նախագահին և ընտրողին փոխանցե՛ք նոր (Ձեր կողմից ստորագրված և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված) ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ:
- ▶ Ուղղորդե՛ք ընտրողին դեպի քվեախցիկ:

ՆԿԱՏԻ՝ ՈՒՆԵՑԵՔ

- ✓ Այն ընտրողը, որը ֆիզիկական վիճակի, մասնավորապես, վերին վերջավորություններ չունենալու պատճառով չի կարողանում ինքնուրույն իրականացնել քվեարկության ընթացակարգերը, չի անցնում նշմարման ընթացակարգը: Ընտրողին ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ փոխանցելիս՝ ընտրողների միասնական ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում պետք է անեք «ֆիզիկական վիճակ» գրառումը և հաստատե՛ք ստորագրությամբ (*ԿԸՀ-ի 2012 թվականի հունիսի 21-ի որոշում №20/2012*):
- ✓ Երաշխավորվում է, որ ժամը 10:00-ին, 12:00-ին, 15:00- ին և 17:00-ին, առանց քվեարկության գործընթացին խանգարելու, հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ վերահաշվեք ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների, Ձեր կողմից տրված ընտրական քվեաթերթիկների քանակները և հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների քանակը և տվյալները տեղեկացնեք հանձնաժողովի նախագահին: Եթե տվյալների միջև տարբերություն հայտնաբերվի, անհապաղորեն պետք է բացատրագիր գրեք, պատճառի մատնանշմամբ, որը կկցվի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/ արձանագրություններին: Քվեարկությունն ավարտվելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ, կրկին պետք է վերստուգեք տվյալների ճշգրտությունը:
- ✓ Ընտրողների գրանցում իրականացնողի գործառույթի ժամանակավոր փոխանցման դեպքում, պարտավոր եք կրկին հաշվել ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և Ձեր կողմից հատկացված ընտրական քվեաթերթիկների քանակությունները (ներառյալ հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված ընտրական քվեաթերթիկների քանակը) և արդյունքների մասին տեղեկացնել հանձնաժողովի նախագահին: Տվյալների միջև տարբերության հայտնաբերման դեպքում, անհապաղորեն պետք է բացատրագիր գրեք, պատճառի մատնանշմամբ, որը կկցվի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը/արձանագրություններին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №7

Հանձնաժողովի՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող անդամի գործառույթները (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 66)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկության ընթացակարգը սկսվում է քվեարկության օրվա ժամը 9-ից և ավարտվում է ժամը 19-ին:

- ▶ Քվեարկության օրվա ժամը 9-ից հանձնաժողովի նախագահը Ձեզ կփոխանցի.
 - ✓ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը,
 - ✓ ընտրողների գրանցումն իրականացնողի ստորագրությամբ և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված անհրաժեշտ քանակությամբ ընտրական քվեաթերթիկներ,
 - ✓ հատուկ ծրարներ,
 - ✓ գմռակնքված շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը, որում զետեղված է ստուգողական թերթը:
 - ✓ շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփի գմռակնքման կնիքը (տեղափոխվող ընտրական քվեատուփը գմռակնքվում է շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփով ընտրությունն ավարտվելուց հետո):
- ▶ Ընտրողին մոտենալիս խնդրե՛ք նրան ներկայացնել. Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հավաստող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը:
- ▶ Համեմատե՛ք ընտրողի անձնական համարը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում ընդգրկված անձնական համարի հետ:
- ▶ Ստուգե՛ք ներկայացված փաստաթղթում նշված ընտրողի գրանցման տվյալների և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում առկա տվյալների համապատասխանությունը:
- ▶ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում ստորագրությամբ վավերացրե՛ք ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ տրամադրելը:
- ▶ Խնդրե՛ք ընտրողին շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում իր ազգանվան երկայնքով ստորագրությամբ հավաստել ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները ստանալը:
- ▶ Ընտրողին փոխանցե՛ք, ընտրողների գրանցումն իրականացնողի ստորագրությամբ և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված, ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
- ▶ Ընտրողի կողմից քվեաթերթիկը լրացնելուց հետո, նրան փոխանցե՛ք հատուկ ծրարը և ցուցո՛ւմ տվե՛ք, որ նրա մեջ զետեղի ծալված ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
- ▶ Ընտրողին խնդրե՛ք ծրարը զցել շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփի մեջ:
- ▶ Քվեարկության ավարտից հետո շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ճեղքն այնպես գմռակնքե՛ք, որ անհնար լինի, առանց գմռակնիքը վնասելու, այն բացել:
- ▶ Ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվա ժամը 20-ը շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը վերադարձրե՛ք ընտրական տեղամաս (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65):
- ▶ Քվեարկության շենք վերադառնալուց հետո, հանձնաժողովի քարտուղարին փոխանցե՛ք չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները: Սպասե՛ք հանձնաժողովի նախագահի հետագա ցուցումներին:

ՈՒՇԱԳԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե խախտվել է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի գմռասկնիքի ամբողջականությունը, այդ մասին անհապաղ տեղեկացրե՛ք հանձնաժողովի նախագահին: Կազմե՛ք համապատասխան բացատրագիր, պատճառի մատնանշմամբ և ստորագրել տվե՛ք Ձեզ ուղեկցող անձանց:
- ▶ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների հանդեպ չի կիրառվում նշմարում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 64.5*):
- ▶ «Ֆիզիկական վիճակի» պատճառով ընտրողի կողմից շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկության դեպքում, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում արե՛ք գրառում՝ «Ֆիզիկական վիճակ» և հավաստե՛ք ստորագրությամբ (*ԿԸՀ-ի 2012 թվականի հունիսի 21-ի որոշում №20/2012*):
- ▶ «Ֆիզիկական վիճակ» ունեցող ընտրողի (նաև այն ընտրողի, որն ինքնուրույն չի կարող լրացնել ընտրական քվեաթերթիկը) փոխարեն, նրա ներկայությամբ, ընտրական քվեաթերթիկը լրացնում, հատուկ ծրարի մեջ է գետեղում և ծրարը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ գցում նրա կողմից ընտրված անձը (բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, թեկնածուի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցի ներկայացուցչի և դիտորդի) (*ԿԸՀ-ի 2012 թվականի հունիսի 21-ի որոշում №20/2012*):

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №8

Հանձնաժողովի՝ քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող անդամի գործառույթները*(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65)*

- ▶ Մշտապես պետք է գտնվեք ընտրական քվեատուփի մոտ:
- ▶ Պետք է վերահսկեք ընտրական քվեատուփը և հատուկ ծրարները:
- ▶ Պետք է փակ պահեք ընտրական քվեատուփի մեջ հատուկ ծրարը գցելու ճեղքը:
- ▶ Ընտրողին, քվեախցիկից դուրս գալուց հետո, պետք է ցուցում տաք, որ առանձին դրված սեղանից ինքնուրույն վերցնի մեկ հատուկ ծրար և նրա մեջ գետեղի ծավալած ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
- ▶ Նրանից հետո, երբ վստահ կլինեք, որ ընտրողի ձեռքին միայն մեկ հատուկ ծրար կա, պետք է բացեք քվեատուփի ճեղքը և ընտրողին ցուցում տաք, որ հատուկ ծրարը գցի ընտրական քվեատուփի մեջ:
- ▶ Հատուկ ծրարը ընտրական քվեատուփի մեջ գցելուց հետո խնդրե՛ք ընտրողին ազատել ընտրական տեղամասը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Միայն ընտրողն ունի ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները հատուկ ծրարի մեջ գետեղելու իրավունք: Բացառություն է «Ֆիզիկական վիճակ» ունեցող ընտրողը, որի փոխարեն նրա ներկայությամբ ընտրական քվեաթերթիկը /քվեաթերթիկները հատուկ ծրարի մեջ է գետեղում և ծրարը ընտրական քվեատուփի մեջ գցում նրա կողմից ընտրված անձը, որն օգնում է նրան քվեախցիկում ընտրական քվեաթերթիկը/ քվեաթերթիկները լրացնել:
- ▶ Թույլ չի տրվում ընտրական քվեատուփին մեկից ավելի ընտրողի մոտենալը:
- ▶ Ընտրական հանձնաժողովի անդամն իրավունք չունի բացել լրացված ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
- ▶ Մինչև ընտրողի կողմից քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները հատուկ ծրարի մեջ գետեղելը՝ իրավունք ունեք նրանից պահանջել՝ Ձեզ ցույց տալ, որ ձեռքում սահմանված քանակությամբ ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ (այնպես, որ չխախտվի քվեարկության գաղտնիությունը) և մեկ հատուկ ծրար կա: Ընտրողը պարտավոր է կատարել այդ պահանջը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №9

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄԸ ԵՎ ՏԵՍԱՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄԸ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ

(Պատրաստվել է Վրաստանի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի սեպտեմբերի 24-ի №42/2012 որոշման համաձայն)

I

Քվեարկության օրը, ընտրական տեղամասը բացվելուց (առավոտյան ժամը 7:00) մինչև տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելն ընկած ժամանակամիջոցը ներառյալ

Քվեարկության գաղտնիության ապահովման նպատակով թույլ չի տրվում.

- ▶ լուսանկարել և տեսանկարել քվեախցիկը, որպեսզի հայտնի չդառնա ընտրողի ընտրությունը,
- ▶ նկարահանել ընտրողների ցուցակների ընտրական հանձնաժողովի համար հատկացված (սեղանի) տարբերակը և այլ այնպիսի տեղեկատվություն կամ նյութ, որը Վրաստանի Ընտրական օրենսդրությամբ չի պատկանում հանրային տեղեկատվությունների թվին:

Քվեարկության գործընթացի անխափան ընթացքի ապահովման նպատակով.

- ▶ քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց հետ հարցազրույցը ձայնագրել թույլ է տրվում միայն քվեարկության շենքից դուրս,
- ▶ ընտրական հանձնաժողովի անդամները հարցազրույց պետք է տան առանց քվեարկության գործընթացում իրենց պարտականությունների կատարմանը խոչընդոտելու:

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեն.

- ▶ ընտրողը՝ քվեարկելու համար անհրաժեշտ ժամանակի ընթացքում,
- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները և վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամները/ներկայացուցիչները,
- ▶ ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները (միևնույն ընտրական սուբյեկտի ոչ ավելի, քան 1 ներկայացուցիչ),
- ▶ լրատվամիջոցների հավատարմագրված ներկայացուցիչները (մամուլի և զանգվածային լրատվության միևնույն միջոցի ոչ ավելի, քան 3 ներկայացուցիչ),
- ▶ գրանցված տեղական դիտորդ կազմակերպության դիտորդները (միևնույն տեղական դիտորդ կազմակերպության ոչ ավելի, քան 1 դիտորդ),
- ▶ գրանցված միջազգային կազմակերպության դիտորդները (միևնույն միջազգային կազմակերպության ոչ ավելի, քան 2 դիտորդ) (նրանց հետ կարող է լինել թարգմանիչ):

II

Քվեարկության օրը առավոտյան ժամը 7-ից մինչև ընտրական տեղամաս առաջին ընտրողի գալը և ընտրատեղամասում վերջին ընտրողի քվեարկությանը հաջորդող ժամանակամիջոցից քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելու ժամանակամիջոցը ներառյալ:

Ընտրական գործընթացի թափանցիկության ապահովման նպատակով.

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք կարող են լուսանկարահանում և տեսանկարահանում իրականացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից հատուկ տրամադրված տեղից, նկարահանման սուբյեկտից/օբյեկտից ոչ պակաս, քան 3 մետր հեռավորությունից, որտեղից երևում է ընտրական գործընթացը:

Եթե քվեարկության շենքը չի տալիս 3-մետրանոց տարածության պահպանման հնարավորություն, նկարահանման տեղը սահմանում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

III

Քվեարկության օրը ընտրական տեղամաս առաջին ընտրողի գալուց մինչև վերջին ընտրողի կողմից ձայն տալն ընկած ժամանակահատվածում

Ընտրական գործընթացի թափանցիկության ապահովման նպատակով.

- ▶ Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք կարող են առանց խոչընդոտի նկարահանել ընտրական տեղամասերում քվեարկության գործընթացն այն ժամանակահատվածում, երբ ձայն են տալիս բարձր հասարակական հետաքրքրություն վայելող ընտրողները (քաղաքական պաշտոնեական անձինք, ընտրական սուբյեկտների և քաղաքական միավորումների ղեկավարները, կրոնական առաջնորդները), որից հետո լուսանկարող և տեսանկարող սարքերը պետք է դուրս տարվեն քվեարկության շենքից:
- ▶ Մամուլի և զանգվածային այլ լրատվության միջոցներով միջոցն իրավունք ունի ընտրական տեղամասում քվեարկության գործընթացի ժամանակ լուսանկարահանում և տեսանկարահանում կատարել մեկ անգամ, ոչ ավելի, քան 10 րոպե, ցանկացած տեղից, քվեարկության գաղտնիության ապահովմամբ:
- ▶ Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք (այդ թվում լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները, որոնք ցանկանում են լուսանկարում և տեսանկարահանում իրականացնել 10 րոպեից ավել ժամանակահատվածի ընթացքում) կարող են քվեարկության օրն ամբողջ օրվա ընթացքում լուսանկարահանում և տեսանկարահանում իրականացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից հատուկ առանձնացված տեղում տեղադրված ստացիոնար ֆոտոտեսանկարահանող սարքի միջոցով: Այս տեղից պետք է երևա ընտրական քվեատուփը:

ԱՐՁԱԳԱՆՔ ԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԻՆ

Լուսանկարահանում և տեսանկարահանում իրականացնելու կանոնները խախտելու դեպքում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը ձայների մեծամասնությամբ որոշում է կայացնում՝ համապատասխան անձին քվեարկության շենքից վտարելու մասին:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.